

N:o 47.

Uppläst och godkänd hos Riksdagens Första Kammare den 15 maj 1896.

— — — — — Andra Kammare den 15 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden n:is 9, 9 a, 52, 65, 69 och 70 samt memorial n:is 40 och 78.)

Till Konungen.

Med afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet, får Riksdagen för Eders Kongl. Maj:t anmäla följande beslut.

Ordinarie anslag.

Domkapitlens expeditioner.

1:o) I den till Riksdagen den 16 januari innevarande år aflättna proposition angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t under åttonde hufvudtiteln föreslagit, *dels* i punkt 1:

Bih. till Riksd. Prot. 1896. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 11 Häft. (N:o 47.) 1

att Riksdagen måtte medgifva, det Vesterbottens och Norrbottens län från den 1 januari 1897 fränskildes Hernösands stift för att bilda ett särskildt stift samt att för aflönande af biskop i det nya stiftet af biskopslöneregleringsfonden användes högst 13,500 kronor årligen;

att för bestridande af kostnaden för aflönande af konsistorienotarie, amanuens och vaktmästare vid det nya domkapitlet måtte beviljas ett ordinarie anslag af 5,100 kronor, deraf till notarien 3,000 kronor, till amanuensen 1,600 kronor samt till vaktmästaren 500 kronor;

att för hyra af lokal och vaktmästarebostad måtte anslås ett årligt belopp af 1,500 kronor;

samt att såsom ersättning för minskning i inkomst, som genom den ifrågasatta stiftsdelningen skulle drabba notarien vid Hernösands domkapitel till följd af förlusten af sportelinkomsterna från Vesterbottens och Norrbottens län och amanuensen vid samma domkapitel genom upphörande af från Lappmarks ecklesiastikverk nu utgående anslag å 600 kronor, måtte beviljas ett årligt anslag af 2,100 kronor;

dels ock i punkt 30:

att Riksdagen måtte på extra stat för år 1897 anvisa ett belopp af 3,500 kronor för anskaffande af möbler, inventarier m. m. för expeditionlokalen vid det nya domkapitlet, som, enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag om Hernösands stifts delning, skulle komma att upprättas i Luleå.

Enligt hvad Riksdagen i särskild skrifvelse anmäler, har hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, på grund af kamrarnes skiljaktiga beslut, för denna riksdag förfallit.

2:o) Vidare har Eders Kongl. Maj:t i punkten 2 under ifrågavarande hufvudtitel föreslagit Riksdagen att på ordinarie stat från och med år 1897 bevilja

dels till förstärkande af domkapitlens expeditionskassor ett anslag af 6,000 kronor, att efter Eders Kongl. Maj:ts bestämmande för sagda ändamål användas;

dels ock till extra biträden vid domkapitlens expeditioner ett belopp af 3,000 kronor, att af Eders Kongl. Maj:t för ändamålet disponeras.

Vid det förhållande, att för hvart och ett af de senare åren brister uppstått i domkapitlens expeditionskassor, och då otvifvelaktigt är, att dessa kassor äfven för framtiden komma att visa sig otillräckliga för bestridande af de derå anvisade utgifter, har Riksdagen, i likhet med departementschefen, ansett lämpligt, att till kassornas förstärkning anslag

å ordinarie stat beviljas. Det af Eders Kongl. Maj:t i sådant afseende äskade beloppet 6,000 kronor har, såsom af statsrådsprotokollet framgår, blifvit bestämdt med hänsyn jemväl till de ökade utgifter för expeditionskassorna, som skulle påkallas genom inrättande af ett nytt domkapitel i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag om Hernösands stifts delning. Då emellertid sistnämnda förslag i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut förfallit, har anslaget till förstärkning af domkapitlens expeditionskassor synts böra bestämmas till något lägre belopp, än som af Eders Kongl. Maj:t ifrågasatts; och har Riksdagen i sådant afseende funnit en nedsättning med 500 kronor eller till 5,500 kronor vara lämplig. I anledning häraf, och då det begärda anslaget till extra biträden vid domkapitlens expeditioner synes vara af behovet påkalladt, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen på ordinarie stat beviljat:

till förstärkande af domkapitlens expeditionskassor ett anslag af 5,500 kronor, att efter Eders Kongl. Maj:ts bestämmande för sagda ändamål användas; samt

till extra biträden vid domkapitlens expeditioner ett belopp af 3,000 kronor, att af Eders Kongl. Maj:t för ändamålet disponeras.

På grund häraf kommer anslaget till domkapitlens expeditioner, nu 25,000 kronor, deraf 19,159 kronor anvisning i kontant och 5,841 kronor ersättningar, att ökas med 8,500 kronor och sålunda i riksstaten uppföras med 33,500 kronor, deraf 27,659 kronor anvisning i kontant och 5,841 kronor ersättningar.

Universitetet.

3:o) Under förevarande hufvudtitel har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, *dels* i punkt 3, att för anskaffande och underhåll af instrument och undervisningsmateriel vid den obstetriska kliniken i Upsala måtte beviljas ett årligt anslag af 300 kronor, och *dels* i punkt 34, att för samma ändamål måtte å extra stat anvisas ett belopp af 1,000 kronor.

Riksdagen, som delar den af departementschefen till statsrådsprotokollet uttalade åsigt om behöfligheten af anslag till instrument och undervisningsmateriel för den obstetriska kliniken i Upsala, anser likväl, att, om för detta ändamål ett årligt anslag af 300 kronor beviljas, det för en gång begärda anslaget kan nedsättas till 500 kronor.

Med afseende härå får Riksdagen, som här nedan under punkt 36:o tillkännagifver sitt beslut beträffande det extra anslaget för ifrågavarande ändamål, anmäla, att Riksdagen för anskaffande och underhåll af instrument och undervisningsmateriel vid den obstetriska kliniken i Upsala beviljat ett årligt anslag af 300 kronor.

4:o) Vidare har Eders Kongl. Maj:t i afseende å universitetet i Upsala föreslagit, att Riksdagen måtte till aflöning åt en assistent i kirurgi vid nämnda universitet bevilja ett årligt anslag af 3,500 kronor.

Hvad af medicinska fakulteten i Upsala blifvit i ärendet anfördt har visserligen synts Riksdagen ådagalägga, att, med hänsyn till mångfalden af de åligganden, som tillkomma professorn i kirurgi, behovet af en ställföreträdare för denne lärare måste vid åtskilliga tillfällen göra sig gällande. Men då undervisningen inom den kirurgiska ämnesgruppen blifvit för ej lång tid sedan ordnad i öfverensstämmelse med ifrågavarande vetenskapers utveckling, torde, enligt Riksdagens åsigt, inrättandet af en befattning med så hög aflöning som den nu föreslagna knappast vara af behovet påkalladt. Deremot håller Riksdagen före, att, genom beviljande af ett arfvode å 2,000 kronor att användas till förstärkande af lärarekrafterna i kirurgi, undervisningen i detta ämne bör under närvarande förhållanden blifva behörigen tillgodosedd.

I enlighet härmed har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen till förstärkande af lärarekrafterna i kirurgi vid universitetet i Upsala beviljat ett ordinarie anslag af 2,000 kronor.

5:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att till arfvode åt en amanuens vid den bakteriologiska afdelningen af patologiska institutionen i Lund måtte anvisas ett årligt anslag af 500 kronor.

Riksdagen, som funnit hvad i förevarande ärende blifvit anfördt ådagalägga, att ifrågavarande amanuensplats är för den patologiska institutionen vid universitetet i Lund behöflig, har på grund häraf till arfvode åt en amanuens vid den bakteriologiska afdelningen af nämnda institution anvisat ett årligt anslag af 500 kronor.

6:o) Med afseende å universitetet i Lund har Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit Riksdagen, att till inrättande af ett nytt fast docent-

stipendium, afsedt för juridiska fakulteten vid nämnda universitet, måtte på ordinarie stat beviljas ett anslag af 1,500 kronor.

Då behovet af en förstärkning af lärarekrafterna inom den juridiska fakulteten i Lund synes vara ådagalagdt och då detta behof lämpligen torde kunna tillgodoses medelst inrättande af det förslagna docentstipendiet, hvarigenom biträde vid undervisningen och examinationen bör beredas fakultetens ordinarie lärare, har Riksdagen till inrättande af ett nytt fast docentstipendium, afsedt för juridiska fakulteten vid universitetet i Lund, på ordinarie stat beviljat ett anslag af 1,500 kronor.

7:o) I en inom Riksdagen väckt motion har hemställts, att Riksdagen ville till aflöning åt en assistent uti växtfysiologiska laboratoriet i botaniska institutionen vid universitetet i Lund på ordinarie stat anvisa ett årligt anslag af 1,500 kronor.

På sätt äfven i motionen erinras, har Riksdagen förut vid särskilda tillfällen afslagit af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning om ett ordinarie anslag till aflönande af en laborator i växtfysiologi vid botaniska institutionen i Lund, hvadan Riksdagen torde få anses hafva uttalat sig emot ett ökande af de ordinarie lärarekrafterna inom den botaniska disciplinen vid Lunds universitet. Af hvad i förevarande motion anförts har det emellertid synts Riksdagen framgå, att det under förhandenvarande förhållanden vore högeligen önskvärdt, om medel kunde beredas till aflönande af ett vetenskapligt bildadt biträde åt professorn i botanik vid de växtfysiologiska öfningarna; och föreställer sig Riksdagen, att genom ett extra anslag å det belopp, som af motionären föreslagits såsom aflöning åt en assistent, behovet af ett dylikt biträde skulle lämpligen kunna tillgodoses, utan att derigenom emot Riksdagens uttalade mening någon tillökning eger rum i de ordinarie lärarekrafterna inom ifrågavarande ämne.

I öfverensstämmelse med hvad sålunda anförts, har Riksdagen, till arfvode åt en assistent vid växtfysiologiska laboratoriet vid botaniska institutionen i Lund, på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 1,500 kronor.

På grund af de beslut, som Riksdagen under punkterna 3—7 anmält i fråga om väckta förslag om ordinarie anslag till universiteten, kommer slutsumman af anslaget till universiteten, nu 758,051 kronor, att höjas med 4,300 kronor och således i riksstaten uppföras med 762,351 kronor, deraf 162,700 kronor förslagsanslag.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

8:o) I statsverkspropositionen har Eders Kongl. Maj:t vidare föreslagit Riksdagen, att i det till karolinska mediko-kirurgiska institutet utgående årsanslag måtte beviljas en förhöjning med 900 kronor för anställande af en andre amanuens vid institutets patologisk-anatomiska institution.

Riksdagen har visserligen funnit hvad af institutets lärarekollegium i ärendet anförts ådagalägga behovet af en andre amanuens vid den patologisk-anatomiska institutionen, men då redan förut en amanuens med fast aflöning af 900 kronor är vid denna institution anställd, håller Riksdagen före, att arfvodet för den nye amanuensen icke bör sättas högre än till 500 kronor.

Riksdagen har fördenskull på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att för anställande af en andre amanuens vid karolinska institutets patologisk-anatomiska institution beviljats ett årligt anslag af 500 kronor.

9:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att det till patologisk-anatomiska institutionen vid karolinska institutet utgående anslag, 2,500 kronor, måtte höjas med 1,500 kronor, eller till 4,000 kronor.

Behovet af ökad anslag till patologisk-anatomiska institutionen vid karolinska institutet synes visserligen vara ådagalagdt genom hvad institutets lärarekollegium i ärendet anført; men Riksdagen har icke funnit sig öfvertygad derom, att hela det belopp, som af Eders Kongl. Maj:t i sådant afseende äskats, är för ändamålet erforderligt, utan anser, att ifrågavarande anslagsförhöjning kan begränsas till 1,200 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har fördenskull på det sätt bifallits, att Riksdagen höjt det till patologisk-anatomiska institutionen vid karolinska institutet utgående anslag, 2,500 kronor, med 1,200 kronor, eller till 3,700 kronor;

10:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, *dels* under 9:e punkten af förevarande hufvudtitel, att Riksdagen måtte till materiel för den farmakologiska institutionen vid karolinska institutet bevilja ett årligt anslag af 500 kronor, samt *dels* under 46:e punkten, att till anskaffande af in-

strument för samma institution måtte på extra stat för år 1897 anvisas ett belopp af 500 kronor.

Riksdagen, som under punkten 48:o här nedan tillkännagifver sitt beslut beträffande förenämnda af Eders Kongl. Maj:t äskade anslag å extra stat, får nu anmäla att Riksdagen till materiel för den farmakologiska institutionen vid karolinska institutet beviljat ett årligt anslag af 500 kronor.

På grund af de beslut, som Riksdagen under punkterna 8:o—10:o anmält, kommer anslaget till karolinska mediko-kirurgiska institutet att höjas med 2,200 kronor, eller från 169,900 kronor till 172,100 kronor.

Allmänna läroverken.

11:o) I en den 7 sistlidne februari till Riksdagen aflåten proposition (n:o 31) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att presterskapets enke- och pupillkassa samt lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa måtte förklaras berättigade att aflösa de från kassorna nu med tillhoppa 75 kronor 83 öre utgående bidrag till musiklärarens vid Linköpings högre allmänna läroverk aflönande med belopp motsvarande bidragen, kapitaliserade efter fyra för hundra, att erläggas af presterskapets enke- och pupillkassa med 1,421 kronor 75 öre och af lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa med 474 kronor, samt att till beredande af aflöningsfyllnad för nämnda musiklärare anslaget till allmänna läroverken måtte höjas med en nyssnämnda bidrag motsvarande summa, eller 75 kronor 83 öre.

Hvad af Eders Kongl. Maj:t i ofvannämnda proposition föreslagits har icke gifvit anledning till annan erinran från Riksdagens sida, än att, i enlighet med hvad statskontoret hemställt, det synes böra uttryckligen angifvas, att ifrågavarande aflösningsbelopp skall af omförmälda kassor erläggas till statskontoret. På grund häraf och då det belopp, hvarmed i anledning af ifrågavarande uppgörelse anslaget till allmänna läroverken må höjas, lärar böra, till undvikande af öretal i riksstaten, bestämmas till 76 kronor, har Riksdagen *dels* medgifvit, att presterskapets enke- och pupillkassa samt lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa må förklaras berättigade att aflösa de från kassorna nu med tillhoppa 75 kronor 83 öre utgående bidrag till musiklärarens vid Linköpings högre allmänna läroverk aflönande med belopp motsvarande bidragen, kapitaliserade efter fyra för hundra, att till

statskontoret erläggas af presterskapets enke- och pupillkassa med 1,421 kronor 75 öre och af lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa med 474 kronor, *dels ock*, till beredande af aflöningsfyllnad för nämnda musiklärare, höjt anslaget till allmänna läroverken med 76 kronor, eller från 2,910,304 kronor till 2,910,380 kronor.

Högre skolor för qvinlig ungdom.

12:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att anslaget till högre skolor för qvinlig ungdom måtte varda förhöjdt med ett belopp af 150,000 kronor eller från 100,000 kronor till 250,000 kronor, att utgå, enligt hvad i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 januari 1896 vidare förmäldes, dels såsom understöd åt skolor, dels såsom bidrag till pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för qvinlig ungdom.

Med afseende å de tryckta ekonomiska förhållanden, under hvilka de högre flickskolorna i vårt land utöfva sin för det allmänna betydelsefulla verksamhet, har Riksdagen funnit väl behöfligt, att dessa skolor beredes ett kraftigare understöd än det, som hittills kommit dem till del. Enligt Riksdagens mening bör emellertid kostnaden härför icke uteslutande åläggas staten. Genom landsting, stadskommuner, sparbanker, bolag eller enskilda personer hafva visserligen redan nu åtskilliga af de högre flickskolorna erhållit förmån af dels fri lokal, dels årliga eller tillfälliga anslag; men i allmänhet torde de bidrag, som på denna väg vunnits, icke kunna anses motsvara berättigade anspråk. Då befolkningen i den ort, der dylik skola är förlagd, i främsta rummet har gagn af dess verksamhet, synes det Riksdagen kunna med skäl ifrågasättas, huruvida icke kommun eller enskilde borde till skolans uppehållande i en eller annan form lemna så stort bidrag, att dess värde, för år räknadt, motsvarar minst det belopp, som staten för ändamålet tillskjuter; och har Riksdagen ansett lämpligt, att vilkor härom blefve för skolas delaktighet i statsanslaget stadgadt. Berörda vilkor torde emellertid böra intill år 1903 gälla endast med afseende å statsbidrag till skola, som nu ej är i åtnjutande deraf, äfvensom, hvad angår en för närvarande af staten understödd skola, för tilldelande åt densamma af statsbidrag till högre belopp, än den nu uppbär. Med hänsyn till de ökade bidrag från kommuner och enskilde, som genom detta vilkor böra kunna vinnas, synes de högre flickskolornas behof af understöd kunna tillgodoses med ett statsanslag, som till beloppet understiger hvad Eders

Kongl. Maj:t för ändamålet äskat; och har Riksdagen på grund häraf funnit sig böra begränsa förhöjningen af ifrågavarande anslag till 100,000 kronor.

De vilkor, som enligt Riksdagens beslut nu gälla för utdelande af understöd från anslaget till högre skolor för qvinlig ungdom, äro, förutom bestämmelse om det högsta statsbidrag, som må till en skola utgå, följande: att elever till det antal, som af Eders Kongl. Maj:t bestämmes, i skolan erhålla undervisning dels kostnadsfritt och dels mot en årsafgift, som icke får öfverstiga 50 kronor; att årlig berättelse afgifves om skolans verksamhet; samt att skolan skall vara underkastad den kontroll och de bestämmelser i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t kan finna för godt meddela. Dessa vilkor anser Riksdagen böra fortfarande bibehållas. Men derjemte böra enligt Riksdagens mening grunderna för tilldelande af understöd från anslaget närmare bestämmas och, förutom ofvan angifna bestämmelse om ett statsbidraget i hvarje fall motsvarande tillskott från kommun eller enskilda, jemväl ytterligare vilkor för delaktighet i statsanslaget uppställas. Riksdagen, som i vissa fall hyst tvekan, huru dessa vilkor och grunder borde på lämpligaste sätt afvägas, har emellertid, då, för den händelse att erfarenheten framdeles skulle gifva vid handen, att ändring af hithörande stadganden bör i ett eller annat hänseende vidtagas, framställning till Riksdagen i sådant syfte icke lärer uteblifva, funnit sig böra fastställa följande nya bestämmelser.

Med hänsyn dertill, att ifrågavarande anslag afser att understödja *högre* skolor för qvinlig ungdom, anser Riksdagen, att endast de flickskolor, hvilka, oberäknadt s. k. förberedande klasser, meddela undervisning i minst fem årsklasser, böra komma i fråga vid utdelande af bidrag från anslaget. Då det vidare icke synes kunna påfordras, att staten skall lemna understöd till andra skolor än dem, som utöfva en mera omfattande verksamhet, bör enligt Riksdagens mening såsom vilkor för skolas delaktighet i statsanslaget bestämmas, att lärjungeantalet vid densamma, oberäknadt förberedande klasser, under senaste tre år, eller den kortare tid, hvarunder skolan varit i verksamhet, då ansökning om statsbidrag göres, i medeltal icke understigit en viss siffra. I sådant afseende kunde det väl ifrågasättas, huruvida icke ett lärjungeantal af 50 borde fastslås såsom minimum; men då detta måhända skulle innebära ett allt för tvärt afbrott i de grunder, som hittills tillämpats, har Riksdagen funnit sig hafva anledning för närvarande bestämma minimumantalet i fråga till 30. Enligt Riksdagens mening bör emellertid vid

statsanslagets fördelning väsentligt afseende fästas vid elevantalet, så att till skolor, som hafva ett mindre antal lärjungar, statsbidraget kommer att utgå med proportionsvis lägre belopp än till sådana skolor, hvilka hafva ett större antal lärjungar; och anser Riksdagen på grund häraf, att skola må kunna tilldelas statsunderstöd till visst belopp för hvar och en af dess lärjungar, hvilket belopp Riksdagen ansett böra bestämmas till högst 30 kronor för lärjunge. För närvarande är stadgadt, att understöd till en skola må utgå med högst 3,000 kronor. I förevarande proposition har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att 4,000 kronor måtte bestämmas såsom det högsta statsunderstöd, som i allmänhet får till en skola utgå, dock att skola med minst två-årig fortsättningskurs må kunna erhålla 5,000 kronor. Då emellertid genom det utaf Riksdagen bestämda villkoret om ett statsbidraget i hvarje fall motsvarande bidrag från kommun eller enskilde statsbidraget till en skola i sjelfva verket med sitt dubbla belopp tillför densamma understöd, anser Riksdagen, att äfven efter anslagets förhöjning statens bidrag till en skola icke i allmänhet må utgå med mer än 3,000 kronor. För Eders Kongl. Maj:ts omförmälda förslag om högre understöd till skolor med fortsättningskurser förefinnas enligt Riksdagens mening ej fullt giltiga skäl. Men deremot anser Riksdagen, med anslutning till hvad af 1891 års Riksdag i anledning af den då beslutade förhöjningen af ifrågavarande anslag blifvit uttaladt om önskvärdheten af undervisning i huslig ekonomi vid de högre flickskolorna, att skolor, hvilka i sin undervisningsplan upptagit detta ämne, hvori en praktiskt anordnad undervisning icke lärar kunna meddelas utan jembörelsevis stora kostnader, bör kunna tilldelas ett särskildt statsunderstöd med högst 500 kronor utöfver det enligt ofvan nämnda grunder till skolan utgående statsbidrag.

Det i Eders Kongl. Maj:ts proposition framhållna behovet af understöd till samskolor med minst fem klasser å orter, der allmänt läroverk för gossar ej finnes, synes Riksdagen på de till stöd härför anförda grunder böra tillgodoses, och då för utdelande af understöd i dessa fall samma villkor torde böra gälla som för de högre flickskolorna, anser Riksdagen lämpligare, att nu ifrågavarande anslag varder härför anlitat, än att, såsom inom Riksdagen föreslagits, särskildt anslagsbelopp för ändamålet uppföres i riksstaten.

Med afseende å den stora betydelsen af de hygieniska anordningarna vid ifrågavarande skolor, har Riksdagen slutligen ansett nödigt, att såsom villkor för delaktighet i statsanslaget stadgas, att genom intyg af vederbörande eforalstyrelse blifvit styrkt, dels att anordningarna vid skolan äro i hygieniskt hänseende tillfredsställande och undervisningen

så ordnad, att öfveransträngning af lärjungarne derigenom icke föränledes, dels ock att legitimerad läkare är vid skolan anställd.

I enlighet med hvad här ofvan vid fråga om villkoret om bidrag från kommun eller enskilda till ifrågavarande skolor angifvits, synas öfriga förenämnda nya villkor icke heller böra intill år 1903 tillämpas i afseende å de skolor, som redan åtnjuta statsbidrag. Beträffande de bidrag, som hittills till dessa skolor utgått, har Riksdagen velat uttala den mening, att ett eller annat af flickläroverken med mycket få lärjungar synes hafva erhållit ett högre statsbidrag, än som för framtiden torde böra till detsamma utdelas.

Hvad angår framställningen om bidrag från omförmälda anslag till pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för qvinlig ungdom, har Riksdagen ansett sig på de i statsrådsprotokollet anförda skäl böra bifalla, hvad Eders Kongl. Maj:t i fråga härom föreslagit.

På grund af hvad Riksdagen sålunda anført, har Riksdagen, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, höjt anslaget till högre skolor för qvinlig ungdom med ett belopp af 100,000 kronor, eller från 100,000 kronor till 200,000 kronor, äfvensom bestämt, att af detta anslag må utgå

dels understöd till högre flickskolor och till sådana samskolor med minst fem klasser, som äro upprättade å orter, der allmänt läroverk för gossar ej finnes, under iakttagande af följande villkor:

a) att skolan, oberäknadt s. k. förberedande klasser, meddelar undervisning i minst fem årsklasser och under senaste tre år eller den kortare tid, hvarunder skolan varit i verksamhet, då ansökning om statsbidrag göres, haft i medeltal minst 30 lärjungar, tillhörande sistnämnda årsklasser;

b) att kommun eller enskilda donatorer till skolans uppehållande lemna bidrag, hvars värde för år räknadt uppgår till minst samma belopp som statsunderstödet;

c) att åt skola, som i a) nämnts, må kunna tilldelas statsunderstöd af högst 30 kronor för hvar och en af dess lärjungar i klasserna öfver de förberedande, med iakttagande härvid, dels att detta understöd må utgå med högst 3,000 kronor till hvarje skola, dels att hvarje i a) nämnd skola, som meddelar undervisning i huslig ekonomi, må för detta ändamål kunna tilläggas ett särskildt understöd intill belopp af 500 kronor;

d) att genom intyg af vederbörande eforalstyrelse blifvit styrkt, ej mindre att anordningarna vid skolan äro i hygieniskt hänseende tillfreds-

ställande och undervisningen så ordnad, att öfveransträngning af lärjungarne derigenom icke föränledes, än äfven att legitimerad läkare är vid skolan anställd;

e) att lärjungar till det antal, som af Eders Kongl. Maj:t bestämes, i skolan erhålla undervisning dels kostnadsfritt och dels mot en årsafgift, som icke öfverstiger 50 kronor;

f) att årlig berättelse afgifves om skolans verksamhet; samt

g) att skolan skall vara underkastad den kontroll och de bestämmelser i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t kan finna för godt meddela; skolande emellertid de under a), b), c) och d) upptagna vilkor intill år 1903 tillämpas endast med afseende å statsbidrag till skola, som nu ej är i åtnjutande deraf, äfvensom, hvad angår en för närvarande af staten understödd skola, för tilldelande åt densamma af statsbidrag till högre belopp, än den nu uppbär;

dels ock ett årligt bidrag till pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för qvinlig ungdom, motsvarande högst 10 kronor för hvar och en af de delegare, som erläggas årsafgift.

Folkundervisningen.

13:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att anslaget till lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor måtte höjas med 250,000 kronor, eller till 4,175,000 kronor.

Då Riksdagen icke haft något att erinra emot den af Eders Kongl. Maj:t äskade förhöjningen af oförmälda anslag, har detsamma höjts med 250,000 kronor, eller från 3,925,000 kronor till 4,175,000 kronor.

14:o) Eders Kongl. Majt har föreslagit Riksdagen, att för anordnande af qvinlig slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola måtte från och med år 1897 på ordinarie stat beviljas ett årligt förslagsanslag af 90,000 kronor, att utgå under de i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 13 sistlidne januari närmare angifna vilkor och bestämmelser.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har icke gifvit anledning till någon Riksdagens erinran.

Riksdagen får följaktligen anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

15:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att för anord-

ande af undervisningskurser vid folkskolelärareseminarierna enligt de i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 13 sistlidne januari omförmälda vilkor och bestämmelser det å ordinarie stat uppförda anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande måtte höjas från och med nästkommande år med 1,500 kronor eller till 317,525 kronor.

Riksdagen har visserligen genom hvad af departementschefen i ärendet anförts funnit sig öfvertygad derom, att ifrågavarande undervisningskurser böra kunna lända seminarieundervisningen till fördel, men vill dock i sammanhang härmed framhålla, att sådan undervisningskurs enligt Riksdagens mening bör kunna motsvaras af ett eller annat års väl vitsordad tjenstgöring vid folkskolelärareseminarium eller folkskola. Under uttalande häraf får Riksdagen, som tillika velat erinra, att betyg öfver genomgående af förenämnda undervisningskurs bör i vederbörlig ordning meddelas, anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

De tekniska läroverken.

16:o) Eders Kongl. Maj:t har i punkten 14 under åttonde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att *dels* till upprättande af en lektorsbefattning i elektroteknik vid Chalmers tekniska läroanstalt anvisa ett årligt belopp af 3,500 kronor, och *dels* till förhöjning af det till läroanstaltens bibliotek, samlingar och laboratorium utgående årliga anslag af 3,400 kronor bevilja ett årligt anslagsbelopp af 1,500 kronor samt medgifva, att af detta sistnämnda belopp 500 kronor finge användas till aflönande af ett arbetsbiträde vid den elektrotekniska undervisningen.

Vidare har Eders Kongl. Maj:t i punkten 59 föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1897 anvisa ett belopp af 5,000 kronor till anskaffande af den första för undervisningen i elektroteknik vid Chalmers tekniska läroanstalt erforderliga uppsättning af instrument och maskiner.

I likhet med hvad departementschefen till statsrådsprotokollet anført finner Riksdagen önskvärdt, att vid Chalmers tekniska läroanstalt måtte meddelas en mera omfattande undervisning i elektroteknik, än som under nuvarande förhållanden kunnat der anordnas. Då dyrbara instrument och maskiner torde vara erforderliga, för att denna undervisning skall kunna med framgång bedrivas, har Riksdagen ock ansett sig böra bevilja det extra anslag å 5,000 kronor, som Eders

Kongl. Maj:t för sådant ändamål äskat. Med hänsyn till det jemförelsevis betydande belopp, som sålunda anslås till anskaffande af en uppsättning elektrotekniska apparater, torde emellertid de årliga utgifterna för dylika apparaters inköp kunna något inskränkas; och håller Riksdagen på grund häraf före, att den begärda förhöjningen i anslaget till läroanstaltens bibliotek, samlingar och laboratorium kan utan olägenhet begränsas till 1,200 kronor eller samma belopp, som för utvidgning af undervisningen i elektroteknik vid tekniska högskolan under en följd af år på extra stat beviljats till sådana apparater och laborationer. Emot Eders Kongl. Maj:ts förslag, att af förhöjningen i nyssnämnda anslag för Chalmerska läroanstalten ett belopp af 500 kronor må användas till aflönande af ett arbetsbiträde vid ifrågavarande undervisning, har Riksdagen icke haft något att erinra. Hvad slutligen angår det begärda anslaget till aflönande af en lärare i elektroteknik, har Riksdagen ansett, att undervisningen i detta ämne bör kunna vid läroanstalten uppehållas med motsvarande belopp, som till enahanda ändamål anvisats för tekniska högskolan, eller 2,000 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen, som i punkt 62:o här nedan tillkännagifver sitt beslut om anvisande å extra stat af ett anslag å 5,000 kronor till anskaffande af elektrotekniska apparater för Chalmers tekniska läroanstalt, nu, med afseende å hvad för läroanstaltens behof å ordinarie stat äskats, anmäla, att Riksdagen, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts framställning, *dels* till uppehållande af undervisning i elektroteknik vid Chalmers tekniska läroanstalt anvisat ett årligt anslag af 2,000 kronor; samt

dels till förhöjning af det till läroanstaltens bibliotek, samlingar och laboratorium utgående årliga anslaget af 3,400 kronor beviljat ett årligt anslagsbelopp af 1,200 kronor äfvensom medgifvit, att af sistnämnda belopp 500 kronor må användas till aflönande af ett arbetsbiträde vid den elektrotekniska undervisningen.

17:o) Eders Kongl. Maj:t har i punkten 15 under förevarande hufvudtitel föreslagit Riksdagen att för tekniska skolans i Stockholm behof anvisa följande belopp att årligen utgå, nemligen

till förhöjning af anslaget till den extra ordinarie undervisningen, för anställande af en lärare i gymnastik 1,000 kronor;

till förhöjning i bibliotekariens arvode 500 kronor;

till förhöjning i anslaget för maskinister och betjening, för anställande af ytterligare en ordinarie vaktmästare 1,000 kronor;

• till förhöjning af anslaget till inventariers inköp och underhåll 700 kronor;

för renhållning, uppvärmning, belysning m. m. af skolans nyförvärfvade lokaler en ökning i anslaget till diverse utgifter med 1,320 kronor;

till arfvode åt en öfverlärare i frihandsteckning inom den högre konstindustriella afdelningen 300 kronor;

till arfvode åt en öfverlärare i geometrisk konstruktionslära i samma afdelning 150 kronor, och

till arfvode åt en öfverlärare i välskrifning 300 kronor;

äfvensom att medgifva viss i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastik-ärenden den 13 januari 1896 omförmäld friare användning af medel under en del utgiftsposter.

Härjemte har Eders Kongl. Maj:t i punkten 60 föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1897 anvisa till inredning för nämnda skolas behof af de lokaler, som af landtbruksakademien till skolan öfverlemnats, 12,632 kronor, till anskaffande af inventarier och dylik utrustning för samma lokaler 8,600 kronor samt till inköp af lös gymnastikmateriel för skolans behof 500 kronor.

Då af den i statsrådsprotokollet förebragta utredningen framgår, att tekniska skolan i Stockholm icke kan fullt tillgodogöra sig de till densamma af landtbruksakademien öfverlemnade lokaler, utan att vissa ändrings- och inredningsarbeten derstädes verkställas, har Riksdagen, som icke haft något att erinra mot den beräkning, enligt hvilken kostnaden härför skulle uppgå till 12,632 kronor, ansett sig böra i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag å extra stat anvisa detta belopp. Likaledes har det af Eders Kongl. Maj:t äskade beloppet af 8,600 kronor till anskaffande af inventarier och annan utredning för samma lokaler synts vara behöfligt och böra af Riksdagen beviljas. Hvad åter angår det i sammanhang med nyssnämnda förslag af styrelsen för tekniska skolan framhållna behovet af anslag dels till anskaffande af materiel för gymnastiköfningar, hvartill en af de nyförvärfvade lokalerna skulle användas, dels ock till arfvode åt en gymnastiklärare, har Riksdagen, som väl funnit önskvärdt, att gymnastiköfningar för skolans lärjungar anordnas i större utsträckning, än hittills egt rum, dock föreställt sig, att detta ändamål bör kunna tillgodoses utan de kostnader, som nu blifvit ifrågasatta, och utan att det äfven eljest för tekniska skolan väl behöfliga utrymmet derför upptages. Enligt Riksdagens tanke borde nemligen tillfälle till gymnastiköfningar kunna beredas skolans lärjungar i gymnastiska centralinstitutets närbelägna lokal; och

och har Riksdagen med afseende härå ansett sig icke hafva skäl bevilja de för omförmälda ändamål begärda beloppen.

För renhållning, uppvärmning, belysning m. m. af skolans nyförvärfvade lokaler har äskats en ökning i anslaget till diverse utgifter med 1,320 kronor, hvarjemte föreslagits, att anslaget till inventariers inköp och underhåll måtte höjas med 700 kronor. Af de omständigheter, som blifvit anförda till stöd för de sålunda begärda anslagsförhöjningarna, synes Riksdagen framgå, att dessa två anslag äro för dermed afsedda ändamål otillräckliga, men då behofven dock torde kunna tillgodoses med något lägre belopp, än som af Eders Kongl. Maj:t äskats, har Riksdagen ansett sig böra öka anslaget till diverse utgifter med 1,000 kronor och anslaget till inventariers inköp och underhåll med 500 kronor.

Hvad vidare beträffar framställningen, att anslaget för maskinister och betjening måtte höjas med 1,000 kronor för anställande af ytterligare en ordinarie vaktmästare, har Riksdagen funnit styrkt, att, efter det skolan kommit i besittning af de nya lokalerna, den vaktbetjening, som för närvarande är vid tekniska skolan anställd, är otillräcklig. Då emellertid behofvet af ökad betjening torde vara kämbart endast under den tid, då undervisningen vid skolan pågår, har det synts Riksdagen, som om ifrågavarande ändamål skulle kunna tillgodoses derigenom, att till styrelsens förfogande ställes ett årligt belopp af 750 kronor för aflönande af vaktmästarebiträde under läroterminerna; och anser Riksdagen alltså, att förhöjningen af ifrågavarande anslag bör begränsas till detta belopp.

Till stöd för framställningen om en förhöjning med 500 kronor i arfvodet till bibliotekarien har anförts, att, då skolans bibliotek enligt styrelsens förslag borde hållas öppet under större antal timmar, än hvad hittills varit fallet, denne tjänstemans arbete komme att i ej oväsentlig mån ökas. Då Riksdagen emellertid anser, att äfven med den ökade tjänstgöring för bibliotekarien, som sålunda ifrågasatts, dennes nuvarande arvode af 1,700 kronor bör vara tillräckligt, har Riksdagen icke kunnat bifalla detta Eders Kongl. Maj:ts förslag.

Behofvet af de föreslagna tre nya öfverlärarebefattningarna har Riksdagen funnit ådagalagdt, och hafva de härför begärda arfvodena af Riksdagen beviljats.

Hvad slutligen vidkommer det af Eders Kongl. Maj:t äskade medgifvandet i fråga om en friare användning af medel under vissa i skolans stat uppförda utgiftsposter, har Riksdagen mot Eders Kongl. Maj:ts framställning i denna del ej haft något att erinra.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt får Riksdagen, som under punkt 63 här nedan anmäler sina beslut i anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t å extra stat äskat för tekniska skolans behof, nu, med afseende å Eders Kongl. Maj:ts framställning beträffande de ordinarie anslagen för samma skola tillkännagifva:

att Eders Kongl. Maj:ts förslag, att, för anställande af en lärare i gymnastik vid tekniska skolan i Stockholm, anslaget till den extra ordinarie undervisningen vid skolan måtte höjas med 1,000 kronor, icke af Riksdagen bifallits;

att Riksdagen ej heller bifallit Eders Kongl. Maj:ts förslag om förhöjning med 500 kronor i arfvodet till skolans bibliotekarie;

att Eders Kongl. Maj:ts förslag om förhöjning i det å tekniska skolans i Stockholm stat uppförda anslaget för maskinister och betjening på det sätt bifallits, att Riksdagen till bestridande af kostnaden för vaktmästarebiträde under läroterminerna höjt anslaget med 750 kronor;

att Eders Kongl. Maj:ts förslag om förhöjning i det å tekniska skolans i Stockholm stat uppförda anslaget till inventariers inköp och underhåll på det sätt bifallits, att Riksdagen för ändamålet anvisat ett årligt belopp af 500 kronor;

att Eders Kongl. Maj:ts förslag om förhöjning i samma skolas anslag till diverse utgifter på det sätt bifallits, att Riksdagen för renhållning, uppvärmning, belysning m. m. af tekniska skolans nyförvärfvade lokaler höjt detta anslag med 1,000 kronor;

att Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, till arfvode åt en öfverlärare i frihandsteckning inom den högre konstindustriella afdelningen vid tekniska skolan i Stockholm anvisat ett årligt belopp af 300 kronor;

att Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förslag, till arfvode åt en öfverlärare i geometrisk konstruktionslära inom samma skolas förenämnda afdelning anvisat ett årligt belopp af 150 kronor;

att Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förslag, till arfvode åt en öfverlärare i välskrifning vid tekniska skolan i Stockholm anvisat ett årligt belopp af 300 kronor; samt

att Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts i sådant afseende gjorda framställning, medgifvit, att styrelsen för tekniska skolan i Stockholm må beträffande de utgiftsposter i skolans stat, som icke innefatta löner till föreståndare, öfverlärare och underlärare samt tjänstemän och betjente eller medel till stipendier, pris och belöningar, å en

post göra minskning och å en annan ökning, endast anslagsbeloppens summa icke öfverskrides.

18:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att den med lektorsbefattningen i byggnadskonst, beskrifvande och praktisk geometri jemte linear- och croquisritning vid tekniska elementarskolan i Borås förenade lönen måtte höjas från 2,500 kronor till 3,000 kronor, och för detta ändamål det ordinarie anslaget till de tekniska läroverken ökas med 500 kronor.

Riksdagen får anmäla, att den med lektorsbefattningen i byggnadskonst, beskrifvande och praktisk geometri jemte linear- och croquisritning vid tekniska elementarskolan i Borås förenade lönen höjts från 2,500 kronor till 3,000 kronor och att för detta ändamål det ordinarie anslaget till de tekniska läroverken ökats med 500 kronor.

På grund af de beslut Riksdagen under punkterna 16, 17 och 18 anmält kommer anslaget till de tekniska läroverken, nu 394,975 kronor, att höjas med 6,700 kronor och således i riksstaten uppföras med 401,675 kronor.

Akademien för de fria konsterna.

19:o) I punkt 17 under åttonde hufvudtiteln har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för beredande af aflöning åt en eldare hos akademien för de fria konsterna höja akademiens fasta anslag med 900 kronor och besluta införande i staten för akademiens tjänstemän och betjening af följande tillägg:

1 eldare lön 600 kronor, tjänstgöringspenningar 300 kronor, summa 900 kronor.

Anm. Erhåller af akademien bostad och bränsle eller i ersättning för dessa förmåner 400 kronor årligen.

Vidare har Eders Kongl. Maj:t i punkt 67 föreslagit Riksdagen att, till aflönande af en eldare hos akademien för tiden från början af oktober 1895 till utgången af år 1896, på extra stat för år 1897 anvisa ett anslag af 1,125 kronor.

Då, enligt hvad Riksdagen inhemtat, jemväl de lägenheter i akademiens hus, som äro afsedda för uthyrning, uppvärmas genom den i statsrådsprotokollet omförmälda värmeapparat och ersättning för värmeledningen sålunda i ej oväsentlig mån torde beredas akademien genom hyror för de uppvärmda lägenheterna, synes det Riksdagen, som om akademien borde kunna till större del, än nu blifvit ifrågasatt, bestrida

aflöningen åt den för apparatens skötsel erforderliga eldaren. Med afseende härå anser Riksdagen, att statens bidrag till eldarens aflöning lämpligen kan begränsas till 600 kronor för år, i enlighet hvarmed jemväl det å extra stat äskade beloppet af 1,125 kronor, afseende aflöning för ett och ett fjerdedels år, ansetts böra nedsättas till 750 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen, som under punkt 71 här nedan anmäler sitt beslut i anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t å extra stat äskat för akademiens behof, nu med afseende å Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning om anslag å ordinarie stat anmäla, att, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts framställning, i akademiens för de fria konsterna stat, under rubriken »diverse anslag» uppförts ett årligt belopp af 600 kronor till bidrag för aflönande af en eldare; kommande i följd häraf det under förenämnda rubrik utgående gemensamma reservationsanslaget, nu 11,400 kronor, att höjas till 12,000 kronor samt anslaget till akademien för de fria konsterna att i riksstaten upptagas med ett från 61,300 kronor till 61,900 kronor ökad belopp, deraf tvenne reservationsanslag å tillhopa 21,000 kronor.

Naturhistoriska riksmuseum.

20:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att det för museets entomologiska afdelning bestämda anslag till materiel, till inköp af sällsynta föremål och till vetenskapligt biträde vid samlingarnas ordnande måtte från sitt nuvarande belopp, 1,400 kronor, höjas med 800 kronor till 2,200 kronor.

Riksdagen får anmäla, att det för naturhistoriska riksmuseets entomologiska afdelning bestämda anslag till materiel, till inköp af sällsynta föremål och till vetenskapligt biträde vid samlingarnas ordnande höjts från sitt nuvarande belopp, 1,400 kronor, med 800 kronor till 2,200 kronor; kommande alltså anslaget till naturhistoriska riksmuseum, nu 75,650 kronor, att i riksstaten uppföras med 76,450 kronor.

Lasarets underhåll.

21:o) I anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har ett belopp af 225 kronor, som varit anvisadt från allmänna hospitalsfonden såsom bidrag till aflöning åt läkaren vid länslasarettet i Linköping, ur riksstaten afförts; och har anslaget till lasarets under-

håll minskats från 99,421 kronor med ett mot aflöningsbidraget svarande belopp af 225 kronor eller till 99,196 kronor.

Hospitals underhåll.

22:o) Eders Kongl. Maj:t har under denna anslagstitel föreslagit, att Riksdagen måtte godkänna följande aflöningsförmåner för läkaren vid Nyköpings hospital, nemligen en kontant aflöning af 5,000 kronor jemte boställsvåning och ved, med förklarande: att två tredjedelar af den kontanta aflöningen utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar; att så länge boställsvåning inom hospitalets område ej kan beredas läkaren, han eger såsom ersättning för boställsvåning och ved uppbära 1,000 kronor om året mot skyldighet att vara boende i hospitalets närhet; att läkaren må årligen under sex veckor njuta semester, derest lämplig vikarie finnes att tillgå och göromålen behöriga gång ej deraf hindras; samt att läkaren icke må utom hospitalet utöfva enskild praktik mot betalning, med undantag af hvad som rörer sinnessjukdomar; äfvensom

att Riksdagen måtte medgifva, att läkarens aflöningsförmåner och hvad som erfordrades för att under hans semester bereda hans vikarie enahanda aflöningsförmåner, som tillkomma biträdande hospitalsläkare, finge utgå af förslagsauslaget till hospitals underhåll.

Med anledning af det ökade antalet sjukplatser vid Nyköpings hospital och hvad i öfrigt blifvit i detta ärende upplyst, finner Riksdagen skäligt, att löneförmånerna för den vid hospitalet anstälde läkaren bestämmas i enlighet med hvad i sådant afseende af Eders Kongl. Maj:t föreslagits, dock endast under förutsättning att denne läkare fortfarande ensam bestrider sjukvården vid hospitalet.

Riksdagen har alltså i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, under vilkor att sjukvården vid Nyköpings hospital upprätthålles af blott en aflönad läkare,

dels godkänt följande aflöningsförmåner för läkaren vid nämnda hospital, nemligen en kontant aflöning af 5,000 kronor jemte boställsvåning och ved, med förklarande: att två tredjedelar af den kontanta aflöningen utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar; att så länge boställsvåning inom hospitalets område ej kan beredas läkaren, han eger såsom ersättning för boställsvåning och ved uppbära 1,000 kronor om året mot skyldighet att vara boende i hospitalets närhet; att läkaren må årligen under sex veckor njuta semester, derest lämplig

vikarie finnes att tillgå och göromålens behöriga gång ej deraf hindras; samt att läkaren icke må utom hospitalet utöfva enskild praktik mot betalning, med undantag af hvad som rörer sinnessjukdomar,

dels ock medgifvit, att läkarens aflöningsförmåner och hvad som erfordras för att under hans semester bereda hans vikarie enahanda aflöningsförmåner, som tillkomma biträdande hospitalsläkare, må utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

23:o) Uti en den 28 sistlidne mars till Riksdagen aflåten proposition (n:o 42) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen dels att, beträffande Vadstena hospital och asyl, förenade till en anstalt, godkänna följande aflöningsstat för nedannämnde tjänstemän nemligen:

öfverläkaren kronor 7,500: —

jemte boställsvåning, ved och elektrisk belysning, dock med skyldighet för öfverläkaren att, intill dess annorlunda bestämmes, i stället för boställsvåning åtnöjas med en hyresersättning af 1,200 kronor årligen; två biträdande läkare, hvardera 2,500 kronor,

„ 5,000: —

jemte för hvardera bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost;

sysslomannen

„ 4,000: —

jemte boställsvåning och ved;

dels att i fråga om tillämpning af denna stat förklara, att enahanda föreskrifter, som af Eders Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut, redan beträffande stat för tjänstemän vid Stockholms med flera hospital meddelats om den kontanta aflöningens fördelning i lön och tjänstgöringspenningar, om förändring i biträdande läkares aflöning under vissa förhållanden samt om förbud för öfverläkaren att utom hospitalet utöfva annan än viss praktik, äfven skulle gälla för bemälda tjänstemän vid Vadstena hospital och asyl;

dels att, på det Eders Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle att lemna arfvode åt, förutom en förste bokhållare, äfven en andre bokhållare vid ifrågavarande anstalter samt bereda höjning i nu utgående arfvoden åt predikanten och sekreteraren vid hospitalet för tjänstgöring vid de förenade anstalterna, med 1,400 kronor öka det belopp af högst 19,900 kronor, som af Riksdagen åren 1885, 1886, 1893 och 1894 beviljats till arfvoden åt motsvarande tjänstemän vid vissa anstalter för sinnessjuka;

dels ock att medgifva, att ej mindre nyssberörda belopp, 1,400 kronor, än äfven hvad som erfordrades för beredande af förenämnda

aflöningsförmåner åt läkarne och sysslomannen vid Vadstena hospital och asyl samt naturförmåner åt så väl förste som andre bokhållaren lika med nuvarande bokhållarens finge utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Riksdagen, som godkänt den föreslagna aflöningsstaten med den förändring, att den kontanta aflöningen bestämts för öfverläkaren till 7,300 kronor och för sysslomannen till 3,700 kronor, har beträffande tillämpningen af denna stat, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag, fastställt enahanda bestämmelser, som af 1885 års Riksdag föreskrifvits i fråga om då godkända stater för tjenstemän vid Stockholms m. fl. hospital.

Det af Eders Kongl. Maj:ts begärda beloppet å 1,400 kronor för beredande af arfvode åt en andre bokhållare med 600 kronor samt till förhöjning af arfvodena åt predikanten och sekreteraren med 600 kronor till den förre och 200 kronor till den senare har Riksdagen, som får erinra att, enligt hvad till statsrådsprotokollet i ärendet blifvit anfördt, endast 400 kronor komma att utgå såsom förhöjning i den nuvarande predikantens aflöning, så länge denne ej ingått på ny aflöningsstat, funnit sig böra bevilja.

Med anledning af hvad sålunda blifvit anfördt, och då aflöningsarna för tjenstemännen jemte erforderliga medel för beredande af de utaf Eders Kongl. Maj:ts för dem ifrågasatta naturaförmåner torde böra utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll, har Riksdagen beslutit:

dels godkänna följande aflöningsstat för nedannämnde tjenstemän vid Vadstena hospital och asyl:

öfverläkaren	kronor 7,300: —
jemte boställsvåning, ved och elektrisk belysning, dock med skyldighet för öfverläkaren att, intill dess annorlunda bestämmes, i stället för boställsvåning åtnöjas med en hyresersättning af 1,200 kronor årligen; två biträdande läkare, hvardera 2,500 kronor	„ 5,000: —
jemte för hvardera bostad med möbler och säng- kläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost; sysslomannen	„ 3,700: —

 jemte boställsvåning och ved;

dels, beträffande tillämpningen af denna stat, föreskrifva:

 att två tredjedelar af den kontanta aflöningen utgöra lön och en tredjedel tjenstgöringspengar;

 att biträdande läkare, som är medicine licentiat och boende vid hospitalet, eger utöfver den i staten bestämda aflöning bekomma årligen

1,000 kronor, under vilkor att han icke med befattningen såsom biträdande läkare förenar annan tjänst;

att för biträdande läkare, som icke är boende vid hospitalet, aflöningen i alla händelser utgår med endast 2,000 kronor om året utan någon rätt till naturaförmåner; samt

att öfverläkaren icke må utom hospitalet utöfva enskild praktik mot betalning med undantag af hvad som rörer sinnessjukdomar;

dels, på det Eders Kongl. Maj:t må komma i tillfälle att lemna arfvode åt, förutom en förste bokhållare, äfven en andre bokhållare vid ifrågavarande anstalter samt bereda höjning i nu utgående arfvoden åt predikanten och sekreteraren vid hospitalet för tjänstgöring vid de förenade anstalterna, med 1,400 kronor öka det belopp af högst 19,900 kronor, som af Riksdagen åren 1885, 1886, 1893 och 1894 beviljats till arfvoden åt motsvarande tjänstemän vid vissa anstalter för sinnessjuka; samt

dels medgifva, att ej mindre nyssberörda belopp, 1,400 kronor, än äfven hvad som erfordras för beredande af förenämnda aflöningsförmåner åt läkarne och sysslomannen vid Vadstena hospital och asyl samt naturaförmåner åt så väl förste som andre bokhållaren lika med nuvarande bokhållarens må utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

24:o) I statsverkspropositionen har Eders Kongl. Maj:t under åttonde hufvudtiteln föreslagit, *dels* i punkt 21:

att, under förutsättning att blindundervisningen blefve ordnad i enlighet med af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen godkända grunder, Riksdagen måtte medgifva:

att, utom de redan befintliga undervisningsanstalterna för blinda: blindinstitutet å Tomtebodas, förskolan för blinda i Vexjö och handtverksskolan i Kristinehamn, upprättades ännu en förskola för blinda å Tomtebodas;

att vid förskolan i Vexjö anställdes 1 rektor, 3 lärarinnor samt nödig tjänstepersonal och vid folkskolan å Tomtebodas, som skulle förestås af rektorn vid institutet för blinda, 1 första lärarinna, 3 lärarinnor samt nödig tjänstepersonal;

att rektorn vid förskolan i Vexjö erhöles i årlig lön 2,000 kronor, första lärarinnan vid förskolan å Tomtebodas 1,200 kronor samt hvar och en af öfriga lärarinnor vid båda skolorna 1,000 kronor;

att rektorn och samtliga lärarinnor finge fri bostad och värme vid läroanstalten;

att såväl rektorn som lärarinnorna skulle vara berättigade till två ålderstillägg å 300 kronor hvarterda efter respektive 5 och 10 års väl vitsordad tjenstgöring, hvilka ålderstillägg skulle utgå af det å riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag till ålderstillägg, med rätt för vederbörande att i fråga om åtnjutande af ålderstillägg tillgodoräkna sig tid, hvarunder de före ny stats tillämpning innehåft tjenst vid statens läroanstalter för blinda;

samt att för tillämpning af den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 januari 1896 omförmälda, för förskolan i Vexjö uppgjorda staten måtte på ordinarie stat beviljas ett årligt belopp af 13,500 kronor;

dels ock i punkt 75:

att till uppförande af en byggnad för en förskola för blinda vid Tomtebodas samt för bestridande af kostnader för uppgjorda ritningar och kostnadsförslag till ifrågavarande byggnad måtte beviljas ett belopp af 81,950 kronor, och deraf på extra stat för år 1897 anvisa 50,750 kronor.

Riksdagen, som i särskild skrifvelse anmäler sina beslut i anledning af dessa Eders Kongl. Maj:ts framställningar, får här meddela, att Riksdagen, under förutsättning att af Riksdagen för dess del antagen lag angående blindundervisningen varder af Eders Kongl. Maj:t godkänd,

dels, med fastställande af aflöningsstat för förskolan för blinda i Vexjö, slutande å 5,300 kronor, å ordinarie stat för samma skola anvisat 9,500 kronor;

dels till hyra för lokal för förskolan för blinda i Vexjö å extra stat för år 1897 beviljat 4,000 kronor; samt

dels till uppförande af en byggnad för en förskola för blinda vid Tomtebodas samt för bestridande af kostnader för uppgjorda ritningar och kostnadsförslag till denna byggnad beviljat 81,950 kronor och deraf på extra stat för år 1897 anvisat 50,750 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

25:o) Beträffande öfriga, här ofvan ej särskildt nämnda ordinarie anslag under åttonde hufvudtiteln har Eders Kongl. Maj:t icke föreslagit annan ändring, än att för jemnande af hufvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.* för närvarande

upptaget till 23,027 kronor, måtte höjas med 12 kronor, eller till 23,039 kronor.

Riksdagen har för år 1897 fastställt samtliga under åttonde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, hvilka här ofvan icke blifvit särskildt omförmälda, till samma belopp som i innevarande års riksstat; dock att anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för jemnande af hufvudtitelns slutsumma minskats med 19 kronor eller till 23,008 kronor.

Extra anslag.

För tillfälliga behof, hänförliga till åttonde hufvudtiteln, hafva, utom de redan i punkterna 7 och 24 anmälda, följande anslag beviljats.

Riksarkivet.

26:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till *arfvoden åt extra ordinarie tjenstemän i riksarkivet* på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 1,700 kronor.

27:o) Till fortsatt utgifvande i tryck af sådana *skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia*, har Eders Kongl. Maj:t för år 1897 äskat 3,000 kronor, eller samma belopp, som under flera föregående år för berörda ändamål årligen beviljats.

Riksdagen har, till fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia, beviljat för år 1897 ett extra anslag af 3,000 kronor.

28:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen vidare, i likhet med hvad för de senaste åren egt rum, till fortsatt utgifvande af »*Svenska riksdagsakter*» m. m., på extra stat för år 1897 beviljat ett anslag af 1,500 kronor.

Nationalmuseum.

29:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, för år 1897, i likhet med hvad för flera före-

Bih. till Riksd. Prot. 1896. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 11 Häft. 4

gående år egt rum, beviljat ett extra anslag af 4,000 kronor för vård, underhåll och tillökning af *statens konstindustriella samlingar*.

Lifrustkammaren.

30:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad förut egt rum, har Riksdagen på extra stat för år 1897 anvisat ett anslag af 5,800 kronor för tillsyn, underhåll och vård af *lifrustkammarens samlingar m. m.*

Domkapitlens expeditioner.

31:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, anvisat på extra stat för år 1897 ett anslag af 3,716 kronor för tillfällig löneförbättring åt *tjenstemännen vid domkapitlens expeditioner*.

32:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, och i likhet med hvad för innevarande år egt rum, på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 5,000 kronor, för betäckande af *brister*, som före sistnämnda år uppkommit i *domkapitlens expeditionskassor*, i den mån de anmälas och blifvit till siffran i behörig ordning fastställda.

Universitetet.

33:o) Sedan Riksdagen år 1894 beviljat ett anslag af 36,000 kronor för anställande under sex år vid universitetet i Upsala af *lektorer i tyska, franska och engelska språken* samt af detta anslag för hvartera af åren 1895 och 1896 anvisat 6,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att af oförmälda anslag måtte för år 1897 anvisas 6,000 kronor.

Riksdagen har till lektorer i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Upsala på extra stat för år 1897 anvisat 6,000 kronor.

34:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen för uppehållande af *undervisningen och examinationen i*

geografi vid universitetet i Upsala på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 1,000 kronor.

35:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de fyra senaste åren egt rum, på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 2,500 kronor till *arfvoden åt extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Upsala*.

36:o) Under hänvisning till hvad Riksdagen under punkt 3 här-
ofvan anført får Riksdagen anmäla, att i anledning af Eders Kongl. Maj:ts framställning, Riksdagen på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 500 kronor till anskaffande af instrument och undervisningsmateriel för *den obstetriska kliniken i Upsala*.

37:o) Vid 1889 års riksdag beviljades, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag och på det att *en extra ordinarie professur inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund* måtte kunna tillsättas, ett anslag af 4,000 kronor årligen, att utgå intill dess adjunktslöner blefve härför tillgängliga; och har sagda belopp anvisats för hvar och ett af åren 1890—1896. Då medel å universitetets stat ännu icke vore att för ändamålet tillgå, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att för år 1897 anvisa 4,000 kronor till aflöning å en extra ordinarie professor inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har vunnit Riksdagens bifall.

38:o) Sedan Riksdagen år 1895 för anställande under sex år vid universitetet i Lund af *lektorer i tyska, franska och engelska språken* beviljat ett anslag af 36,000 kronor och deraf för innevarande år anvisat 6,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af omförmälda anslag för år 1897 anvisa 6,000 kronor.

Riksdagen har till *lektorer i tyska, franska och engelska språken* vid universitetet i Lund på extra stat för år 1897 anvisat 6,000 kronor.

39:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, till *särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Söderberg* för år 1897 anvisat ett extra anslag af 2,000 kronor, med

vilkor att Söderberg under ifrågavarande år egnar sin tjänst åt universitetets historiska museum samt mynt- och medaljkabinett.

40:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för hvart och ett af åren 1892—1896 egt rum, såsom *personligt lönetillägg* för år 1897 åt *akademiekamreraren i Lund Oscar Gerhard Regnell*, på extra stat för sistnämnda år beviljat 750 kronor, deraf 150 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

41:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, jemväl för år 1897 på extra stat anvisat 1,500 kronor till arfvoden åt *extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund*.

42:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, till arfvode åt en *instrumentmakare vid fysiologiska institutionen i Lund* för år 1897 anvisat ett extra anslag af 500 kronor.

43:o) Sedan 1894 års Riksdag för uppförande af en *ny byggnad åt anatomiska institutionen i Lund* å extra stat beviljat ett anslag af 149,000 kronor och deraf för hvardera af åren 1895 och 1896 anvisat 50,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att för år 1897 anvisa det återstående beloppet af 49,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

44:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen jemväl för år 1897 på extra stat anvisat:

till arfvode åt en <i>amanuens vid karolinska mediko-kirurgiska institutets gynekologiska klinik</i>	900 kronor; och
till arfvode åt en <i>amanuens vid institutets kemiska laboratorium</i>	900 kronor.

45:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, på extra stat för år 1897 anvisat:

till en *pediatrisk klinik vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn* ett belopp af 1,800 kronor; och
till en *poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm* 2,800 kronor, att utgå under vilkor att Stockholms stad för polikliniken tillskjuter samma belopp för år 1897.

46:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, på sätt för de senare åren egt rum, till bekostande af *teckningar i vetenskapliga ändamål* vid karolinska institutet beviljat ett extra anslag för år 1897 af 1,500 kronor.

47:o) Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t derom föreslagit, har Riksdagen för anskaffande och underhåll af *materiel för oftalmiatrika kliniken* vid karolinska institutet på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 500 kronor.

48:o) Åberopande hvad Riksdagen här ofvan under punkten 10 i ärendet anført, får Riksdagen anmäla att, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, Riksdagen till anskaffande af instrument för *den farmakologiska institutionen* vid karolinska institutet, på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 500 kronor.

49:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för om- och tillbyggnad af *karolinska mediko-kirurgiska institutets biblioteks- och boställshus* i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af lärarekollegiet vid institutet afgifvet förslag och under den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 13 januari 1896 omförmälda förutsättning för år 1897 å extra stat bevilja ett anslag af 20,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

Allmänna läroverken och pedagogierna.

50:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till *tillfällig löneförbättring åt lärarne vid allmänna läroverken och pedagogierna*, efter samma grunder som för innevarande år, på extra stat för år 1897 beviljat 345,725 kronor.

51:o) Vidare har Riksdagen till *arfvoden åt extra lärare samt till*

arfvodesförhöjning åt extra ordinarie ämneslärare vid de allmänna läroverken på extra stat för år 1897 beviljat enahanda belopp, som under de senaste åren härtill anvisats, eller tillsammans 100,000 kronor.

52:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att, till bestridande af förhöjd *aflöning åt ordinarie teckningslärare vid rikets allmänna läroverk under tjänstledighet på grund af sjukdom*, måtte på extra stat för år 1897 anvisas ett förslagsanslag af 3,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

Nya elementarskolan.

53:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att dels medgifva, att för *tillbyggnad af nya elementarskolans hus* må upplåtas den statsverket tillhöriga, förut af hofstallet disponerade delen af kvarteret Beridarebanan;

dels på extra stat för år 1897 bevilja ett anslag af 55,000 kronor att utbetalas till stadsfullmäktige i Stockholm, då dessa visat, att de till nämnda skolas direktions för om- och tillbyggnad af skolans hus öfverlemnade ett räntefritt lån af 220,000 kronor, att af direktions återbetalas under loppet af de närmast följande fyrtio åren med 5,500 kronor årligen;

dels slutligen för sin del godkänna de villkor, stadsfullmäktige för utgifvande af berörda lån uppställt.

Riksdagen har, under förutsättning att härigenom icke för staten medföres ny eller ökad förpligtelse beträffande uppehållet af ifrågasvarande skola,

dels medgifvit, att för *tillbyggnad af nya elementarskolans hus* må upplåtas den statsverket tillhöriga, förut af hofstallet disponerade delen af kvarteret Beridarebanan;

dels på extra stat för år 1897 beviljat ett anslag af 55,000 kronor att utbetalas till stadsfullmäktige i Stockholm, då dessa visat, att de till nämnda skolas direktions för om- och tillbyggnad af skolans hus öfverlemnade ett räntefritt lån af 220,000 kronor att af direktions återbetalas under loppet af de närmast följande fyrtio åren med 5,500 kronor årligen;

dels slutligen för sin del godkänt de villkor, stadsfullmäktige, enligt hvad i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 januari 1896 meddelas, för utgifvande af berörda lån uppställt.

Högre lärarinneseminariet.

54:o) För beredande åt *lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminariet af tillfällig löneförbättring* jemväl för år 1897, att utgå efter samma grunder som den för innevarande år beviljade, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för år 1897 på extra stat anvisa enahanda belopp som hittills, eller 4,000 kronor; och har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

55:o) Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t derom föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1897 anvisat för fortsatt uppehållande af *den valfria fjerde årskursen vid seminariet* ett belopp af 3,000 kronor samt för beredande af fortsatt *undervisning i huslig ekonomi* vid seminariet och normalskolan ett belopp af 5,000 kronor.

Folkundervisningen.

56:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till löneförbättring åt *lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna* samt till *arvodet åt teckningslärare för extra tjänstgöring* och *extra arvoden åt musiklärare* vid dessa seminarier, efter samma grunder som för innevarande år, beviljat ett extra anslag för år 1897 af 31,800 kronor.

57:o) I en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, dels att ordinarie öfningslärare vid rikets tolf folkskolelärare- och lärarinneseminarier, måtte vid inträffande tjänstledighet på grund af sjukdom få uppbära $\frac{1}{4}$ af sin lön; och dels att Riksdagen måtte på extra stat för år 1897 ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag af 2,000 kronor i och för bestridande af här ifrågasatt utgifter.

Då lärare i musik, teckning och gymnastik vid de allmänna läroverken ega att vid tjänstledighet för sjukdom uppbära viss del af sin aflöning, synes det Riksdagen kunna ifrågasättas, huruvida icke en dylik förmån borde beredas äfven öfningslärare i åtminstone vissa ämnen vid folkskolelärare- och folkskolelärarinneseminiarierna. Då emellertid anslag för sådant ändamål icke syntes böra af Riksdagen beviljas, innan nödig utredning af de på frågan inverkan omständigheter blifvit före-

bragt, har Riksdagen icke ansett sig med anledning af förenämnda motion böra vidtaga annan åtgärd, än att hos Eders Kongl. Maj:t göra framställning om en sådan utredning.

Riksdagen får alltså härigenom anhålla, det tacktes Eders Kongl. Maj:t taga i öfvervägande, om och på hvilka vilkor öfningslärare i vissa ämnen vid folkskolelärare- och folkskolelärarinneseminarier må tillerkännas rätt att vid tjänstledighet på grund af sjukdom uppbära någon del af aflöningen, samt derefter för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill omständigheterna må föranleda.

58:o) Till understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att jemväl för år 1897 på extra stat anvisa ett belopp af 15,000 kronor; och har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning vunnit Riksdagens bifall.

59:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för utförande af förändrad inredning och tillbyggnad af hufvudbyggnaden vid folkskolelärarinneseminarier i Falun på extra stat för år 1897 anvisa ett belopp af 4,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra vid detta Eders Kongl. Maj:ts förslag, får anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning af Riksdagens bifallits.

60:o) Eders Kongl. Maj:t har vidare i statsverkspropositionen föreslagit:

att Riksdagen, under godkännande af viss i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 januari 1896 angifven förändrad användning af förut beviljadt anslag för anordnandet af *statsskolor i Gellivare församling*, måtte för uppförande af vissa i samma protokoll omförmäda skolhus för år 1897 bevilja ett extra anslag af 17,800 kronor; samt

att vissa i samma protokoll angifna lokaler för statsskolor måtte få förhyras och hyresbeloppen utgå från det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda anslag till folkundervisningens befrämjande bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar.

Då af den i statsrådsprotokollet meddelade utredningen framgår, att det anslagsbelopp, som 1893 års Riksdag, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag och med stöd af deruti meddelade beräkningar, beviljade för uppförande af elfva särskilda skolbyggnader i Gellivare

församling, befunnits vara för ändamålet så otillräckligt, att endast tre skolhus af tillfredsställande beskaffenhet kunna därför byggas, har en förändrad användning af dessa medel måst af Riksdagen medgifvas; dervid Riksdagen dock icke kunnat underlåta att framhålla önskvärdheten af att de utredningar och beräkningar, som rörande dessa rikets nordligaste trakter framdeles kunna komma att för Riksdagen framläggas, måtte vara mera tillförlitliga än hvad i förevarande ärende visat sig vara förhållandet. Det nu föreliggande och, som Riksdagen vill antaga, på noggrannare beräkningar grundade förslaget om uppförande för omnämnda anslag af skolhus vid Sammako, Dokkas och Liikavara har Riksdagen, som icke haft något att erinra emot den enligt statsrådsprotokollet ifrågasatta sammanslagningen af vissa skolrotar, ansett kunna godkännas. Fullt giltiga skäl synas ock Riksdagen vara anförda för förslaget att inom området Soutojärvi-Granhult förlägga den flyttande folkskola, som afsetts för området Skröfven-Storberget; och då behovet af skolbyggnader ej mindre inom hvardera af de rotar, af hvilka förstnämnda område består, än äfven inom Yrtivara rote synes böra med det snaraste tillgodoses, har Riksdagen funnit sig böra förorda det för sådant ändamål äskade anslaget. Då emellertid, enligt hvad Riksdagen inhemtat, ganska afsevärda inkomster lära tillföras Gellivare kommun genom försäljning från dess betydande skogar, har det syntts Riksdagen kunna med skäl ifrågasättas, huruvida icke kommunen borde i någon mån bidraga till kostnaden för uppförande af byggnader för skolundervisning på svenska språket. Med afseende härå anser Riksdagen, att virke till dessa byggnader borde, för så vidt belägenheten sådant medgifver, utan ersättning lemnas från kommunens skog; att, der det befinnes lämpligare att taga virket från kronans skog, den härför stadgade stubböresafgiften borde af kommunen bestridas; samt att alla körslor af materialier för byggnaderna borde på kommunens bekostnad verkställas. Riksdagen föreställer sig, att genom dylika bidrag från kommunens sida och måhända äfven genom vissa besparingar vid byggnadsföretagens utförande kostnaden för ofvan omnämnda sex skolbyggnader skulle kunna så mycket nedbringas under de för ändamålet anvisade anslagsbeloppen, att ytterligare en eller annan af de föreslagna skolbyggnaderna kunde komma till utförande, och sålunda församlingens behof af lokaler för folkundervisning på svenska språket varda utan vidare statsbidrag tillgodosedt. Under uttalande häraf, och då Riksdagen icke haft något att erinra mot förslaget att tills vidare skollokaler måtte få förhyras för vissa skolrotar

och hyresbeloppen utgå från anslaget till folkundervisningens befrämjande bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen,

dels godkänt en sådan förändrad användning af det för anordnande af statsskolor i Gellivare församling år 1893 beviljade anslag, att — jemte det Liikavara och Sakavara sammanslås till en rote och Dokkas och Alavara till en annan samt en flyttande folkskola anordnas för dessa båda rotar, äfvensom den flyttande folkskolan, som afsetts för området Skröfven-Storberget, i stället förlägges till området Soutojärvi-Granhult — skolhus uppföras vid Sammako, Dokkas och Liikavara, alla i enlighet med de af skolrådet förordade ritningar och kostnadsförslag;

dels för uppförande i hvardera af rotarna Soutojärvi, Granhult och Yrtivara af skolhus af samma beskaffenhet som de vid Dokkas och Liikavara å extra stat för år 1897 beviljat ett anslag af 17,800 kronor;

dels ock medgifvit, att vissa i statsrådsprotokollet öfver eklestistikärenden den 13 januari 1896 angifna lokaler för statsskolor tills vidare må få förhyras, och hyresbeloppen utgå från det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda anslag till folkundervisningens befrämjande bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar.

De tekniska läroverken.

61:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till ny byggnad för *tekniska högskolans* kemiska och mineralogiska afdelningar samt densammas inredning och utrustning af förut beviljad anslag på extra stat för år 1897 anvisa ett belopp af 106,230 kronor samt att till provisorisk utvidgning af högskolans undervisning under nyssnämnda år bevilja ett extra anslag af 20,800 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra vid Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, har, med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit,

dels till ny byggnad för tekniska högskolans kemiska och mineralogiska afdelningar samt densammas inredning och utrustning af förut beviljad anslag för år 1897 på extra stat anvisat ett belopp af 106,230 kronor;

dels ock på extra stat för år 1897 beviljat:

till arfvode åt en extra lärare i praktisk elektroteknik 2,000 kronor;

till elektrotekniska apparater och laborationer 1,200 kronor;
till förstärkning af undervisningen vid högskolan under år 1897
17,000 kronor; samt
till hyresersättning åt professorn i kemisk teknologi för år 1897
600 kronor,
eller tillsammans 20,800 kronor.

62:o) Under hänvisning till hvad Riksdagen härofvän under punkten 16 anfört beträffande Eders Kongl. Maj:ts förslag i fråga om anordnande af undervisning i elektroteknik vid *Chalmers tekniska läroanstalt*, får Riksdagen anmäla, att, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, Riksdagen på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 5,000 kronor till anskaffande af den första för undervisningen i elektroteknik vid Chalmers tekniska läroanstalt erforderliga uppsättning af instrumenter och maskiner.

63:o) Under hänvisning till hvad Riksdagen förut under punkten 17 anfört rörande Eders Kongl. Maj:ts framställning om extra anslag till *tekniska skolan i Stockholm*, får Riksdagen anmäla:

att Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts framställning, till inredning för tekniska skolans behof af de lokaler, som af landtbruksakademien till skolan öfverlemnats, på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 12,632 kronor;

att Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, till anskaffande af inventarier och dylik utrustning för ofvannämnda lokaler beviljat ett extra anslag för år 1897 af 8,600 kronor; samt

att Eders Kongl. Maj:ts framställning om ett extra anslag å 500 kronor till inköp af lös gymnastikmateriel för tekniska skolans behof icke af Riksdagen bifallits.

64:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen till förstärkning af lärarekrafterna vid *tekniska skolan i Eskilstuna* på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 750 kronor.

65:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, till *understöd åt lägre tekniska yrkesskolor* och till bestridande af kostnader för deras inspektion på extra stat för år 1897 anvisat ett anslag af 45,000 kronor, under vilkor att det bidrag, som af dessa

medel kommer att utbetalas till understöd åt sådan skola, icke får öfverstiga hvad vederbörande kommun i kontant tillskjuter för skolan.

Gymnastiska centralinstitutet.

66:o) I en den 28 sistlidne mars till Riksdagen aflåten proposition (n:o 56) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för bestridande af ökade utgifter till extra lärare samt till ved, ljus, materiel, samlingar m. m. vid gymnastiska centralinstitutet bevilja å extra stat för år 1897 ett belopp af 3,500 kronor.

Riksdagen har funnit hvad i ärendet anförts ådagalägga, att det af Eders Kongl. Maj:t begärda anslaget till gymnastiska centralinstitutet är under nuvarande förhållanden af behof påkalladt, hvadan Riksdagen ansett sig böra bevilja anslaget, helst, på grund af hvad direktionen för institutet anført, det synes vara anledning antaga, att anslaget endast för ett år må vara erforderligt.

Riksdagen har alltså, med bifall Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, för bestridande af ökade utgifter till extra lärare samt till ved, ljus, materiel, samlingar m. m. vid gymnastiska centralinstitutet, å extra stat för år 1897 beviljat ett belopp af 3,500 kronor.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

67:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, har Riksdagen beviljat ett extra anslag för år 1897 af 1,200 kronor till arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper.

68:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen äfven för år 1897 anvisat ett extra anslag af 4,000 kronor för uppehållande i Stockholm af en *poliklinik för tand-sjukdomar*.

Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien.

69:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och då, enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, de extra anslag å tillsammans 9,200 kronor, som för *ändamål, tillhörande akademiens verksamhet*, blifvit för innevarande liksom för flera föregående år be-

viljade, äro för samma ändamål fortfarande erforderliga, har Riksdagen på extra stat för år 1897 anvisat följande anslag till vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:

till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening 4,000 kronor;

till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m. 3,200 kronor; samt

till utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m. 2,000 kronor.

70:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för utförande af vissa i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 sistlidne januari närmare angifna *ändrings- och inredningsarbeten i nationalmuseibyggnaden* på extra stat för år 1897 anvisa ett belopp af 5,800 kronor.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har af Riksdagen bifallits.

Akademien för de fria konsterna.

71:o) Hänvisande till hvad Riksdagen vid fråga om förhöjning af ordinarie anslaget till akademien för de fria konsterna under punkten 19 yttrat i afseende å Eders Kongl. Maj:ts framställning beträffande anslag till *aflönande af en eldare* från början af oktober 1895 till utgången af år 1896, får Riksdagen anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen till aflönande af en eldare hos akademien för de fria konsterna för ofvan nämnda tid på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 750 kronor.

Naturhistoriska riksmuseum.

72:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till inköp och insamling af naturalier vid *naturhistoriska riksmuseets afdelning för arkegoniater och fossila växter*, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter, jemväl för år 1897 på extra stat anvisat 2,000 kronor.

73:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen för vård, underhåll och förkofran af *naturhistoriska riksmuseets etnografiska samling* anvisat på extra stat jemväl för år 1897 enahanda belopp som för innevarande år, eller 2,800 kronor.

74:o) Vidare har Riksdagen, med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, till *fyllande af återstående brist å naturhistoriska riksmuseets expensmedelsanslag* på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 705 kronor.

Meteorologiska centralanstalten.

75:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1897 beviljat ett anslag af 7,950 kronor för upprätthållande af fullständigt ordnad *väderlekstjenst vid meteorologiska centralanstalten.*

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

76:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad förut egt rum, till uppehållande af undervisningen vid *tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma*, nemligen i Vadstena, Skara och Bollnäs, anvisat ett extra anslag för år 1897 af 49,200 kronor.

77:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till uppehållande af *handtverksskolan i Kristinehamn för blinda*, på extra stat för år 1897 beviljat ett anslag till enahanda belopp, som för detta ändamål under närmast föregående år anvisats, eller 10,000 kronor.

78:o) På grund af hvad Eders Kongl. Maj:t derom föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1897 anvisat: till *tryckning af blindskrifter* 2,500 kronor och till *understöd åt blindlärarelever samt reseunderstöd åt blindlärare* 1,200 kronor.

Hospitalsvården.

79:o) Sedan Riksdagen nästlidna år, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts proposition, beviljat ett anslag af 1,480,000 kronor till *anordnande vid Upsala af en asyl för sinnessjuka* och deraf på extra stat för innevarande år anvisat ett belopp af 500,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af förstnämnda anslag anvisa på extra stat för år 1897 ett belopp af 450,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning har af Riksdagen bifallits.

80:o) I en till Riksdagen den 10 nästlidne april aflåten proposition (n:o 54), har Eders Kongl. Maj:t, med åberopande af propositionen bifogadt utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1897 bevilja ett anslag af högst femton tusen kronor, att efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande användas till inköp af $\frac{1}{4}$ mantal Ålskär n:o 1 i Varnums socken af Vermlands län för att läggas till det åt Kristinehamns hospital redan upplåtna område.

Då på grund af hvad till statsrådsprotokollet blifvit anfördt förvärfvandet af ifrågavarande hemman synes vara af stor vigt för Kristinehamns hospital, har Riksdagen, som antager, att förvaltningen af denna fastighet icke behöfver föranleda någon förhöjning i aflöningen för hospitalets tjänstemän, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, på extra stat för år 1897 beviljat ett anslag af högst 15,000 kronor, att efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande användas till inköp af $\frac{1}{4}$ mantal Ålskär n:o 1 i Varnums socken af Vermlands län för att läggas till det åt Kristinehamns hospital redan upplåtna område.

81:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i öfverensstämmelse med hvad för flera föregående år egt rum, för år 1897 på extra stat beviljat ett anslag af 14,000 kronor till understöd åt *Jerfsö sjukhus för spetelske*, under vilkor att Gefleborgs läns landsting dertill för samma år anvisar 4,000 kronor och medgifver, att spetelske äfven från andra län må vid sjukhuset erhålla vård, i de mån utrymmet sådant medgifver.

Diverse anslag.

82:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, jemväl för år 1897 på extra stat anvisat ett belopp af 2,000 kronor till *svenska fornskriftsällskapet*.

83:o) Likaledes på grund af derom utaf Eders Kongl. Maj:t gjord framställning har Riksdagen, på sätt för flera föregående år egt rum, till *beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl.* i utländska hamnar beviljat ett extra anslag för år 1897 af 10,000 kronor.

84:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat bevilja:

till anställande af *två kontraktsadjunkter inom Vesterbottens fjerde kontrakt* 12,000 kronor, deraf för år 1897 4,000 kronor;

till *reskostnadsersättning* åt dessa kontraktsadjunkter 1,500 kronor, deraf för samma år 500 kronor; samt

till *två stipendier* för utbildande vid universitet af prester, förtrogna med finska språket, 4,500 kronor, deraf för år 1897 1,500 kronor; med rätt för Eders Kongl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som kunde erfordras rörande anslagens användande.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har vunnit Riksdagens bifall.

85:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till uppförande af *ny kapellbyggnad i Tärna församling* i enlighet med uppgjorda ritningar och med den för församlingen förutsatta rätt till byggnadsvirke på extra stat för år 1897 anvisa ett belopp af 18,500 kronor.

Af handlingar, som blifvit till statsutskottet öfverlemnade från ecklesiastikdepartementet, har Riksdagen inhemtad, att domkapitlet i Hernösand hos Eders Kongl. Maj:t hemställt, att den nya kyrkan i Tärna kapellförsamling, sedan medel för dess uppförande bereds, måtte få uppföras å annan af församlingen föreslagen plats, belägen på ett afstånd af något mer än en kilometer från den nuvarande kyrkan. Detta förslag synes emellertid icke inverka på frågan om statsbidrag för byggnadens uppförande i annan mån, än att, då, enligt hvad af hand-

lingarna i ärendet framgår, den föreslagna nya platsen synes erbjuda bättre byggnadsgrund, ifrågasättas kan, huruvida ej någon besparing i byggnadskostnaden skulle kunna uppstå; men då frågan om den ändrade byggnadsplatsen emellertid ännu icke blifvit afgjord, saknar Riksdagen anledning att i detta afseende afgifva yttrande; och då Riksdagen icke haft något att erinra mot hvad Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, har Riksdagen, såsom bidrag till uppförande af ny kapellbyggnad i Tärna församling enligt uppgjorda ritningar och med den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 januari 1896 för församlingen förutsatta rätt till byggnadsvirke, på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 18,500 kronor.

86:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för hvart och ett af åren 1891—1896 egt rum, på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 25,000 kronor, att ställas till styrelsens för *nordiska museet* förfogande för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål.

87:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, har Riksdagen för år 1897 anvisat ett extra anslag af 3,150 kronor, att på de vilkor, Eders Kongl. Maj:t kan finna godt bestämma, användas till understöd för utgifvande äfven under år 1897 af tidskriften »*Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folklied*».

88:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen, till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »*Nordiskt medicinskt arkiv*», jemväl för år 1897 på extra stat beviljat ett anslag af 3,000 kronor.

89:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »*Acta mathematica*» på extra stat för år 1897 anvisa ett belopp af 4,000 kronor.

Riksdagen har, till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »*Acta mathematica*», på extra stat för år 1897 anvisat 3,000 kronor.

90:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till understöd, på de i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 13

januari 1896 angifna vilkor, åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen, bevilja ett extra anslag af 30,000 kronor.

Då behovet af den utaf Eders Kongl. Maj:t föreslagna höjningen i anslaget till understöd åt föreläsningskurser för arbetsklassen syns vara ådagalagdt genom hvad till statsrådsprotokollet anförts, har Riksdagen, som ej haft något att erinra vid hvad Eders Kongl. Maj:t i detta ärende föreslagit, bifallit Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

91:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1897 bevilja följande anslag, att utgå under vilkor, som Eders Kongl. Maj:t kunde finna lämpligt bestämma, nemligen:

till den med Upsala enskilda läroverk förenade fackskolan för utbildning af lärarinnor i huslig ekonomi 3,200 kronor;

till lärarinnekurs i huslig ekonomi vid ateneum för flickor i Stockholm 1,500 kronor; samt

till Göteborgs allmänna folkskolestyrelse för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi för folkskolan 1,300 kronor.

Förslaget att bevilja anslag till ofvannämnda undervisningskurser för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi har Riksdagen ansett sig så mycket hellre böra godkänna, som, då sistlidet års Riksdag hade att fatta beslut i anledning af en inom Riksdagen väckt motion om anslag till understöd åt läroanstalter, hvilka utbilda lärarinnor i hus-hållsgöromål med särskildt afseende fäst vid folkskolans flickor, det endast var bristen på nödig utredning, som föranledde Riksdagen att icke bifalla motionen. Dock har Riksdagen med afseende å de af Eders Kongl. Maj:t för de särskilda undervisningskurserna ifrågasatta anslagsbeloppen velat erinra, att med hänsyn dertill, att Riksdagen genom det för hvart och ett af de senare åren anvisade extra anslag till undervisning i huslig ekonomi vid högre lärarinneseminiarierna redan till en viss grad sörjt för utbildande af lärarinnor i detta ämne vid de högre flickskolorna och fördenskull de nu ifrågavarande anslagen närmast torde böra afse att tillgodose folkskolornas behof af sådana lärarinnor, Riksdagen håller före, att någon nedsättning bör ega rum i det jemförelsevis ganska betydliga belopp, som ifrågasatts för den med Upsala enskilda läroverk förenade fackskolan i huslig ekonomi, hvilken skola, enligt hvad läroverkets styrelse anført, är afsedd för blifvande lärarinnor vid både högre flickskolor och folkskolor. Emellertid synes det ej vara nödvändigt, att Riksdagen fastställer statsbidrag för hvarje särskild

undervisningskurs, utan anser Riksdagen lämpligast, att ett visst belopp af Riksdagen ställes till Eders Kongl. Maj:ts förfogande att under de vilkor, Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, användas till understöd åt förenämnda tre undervisningskurser i huslig ekonomi; och föreställer sig Riksdagen, att i detta afseende ett belopp af 5,000 kronor bör vara för ändamålet tillräckligt.

På grund af hvad sålunda anförts, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sättet bifallits, att Riksdagen på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 5,000 kronor, att under de vilkor, Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, användas till understöd åt de vid Upsala enskilda läroverk och ateneum för flickor i Stockholm samt af Göteborgs allmänna folkskolestyrelse anordnade *undervisningskurser för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi*.

92:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1897 bevilja till fortsättande af *precisionsnivelleringsarbetena i norra Sverige* 9,000 kronor, till anordnande af en ny, med sjelfregistrerande apparat försedd *vattenhöjdmättningsstation* vid Bottniska viken 3,500 kronor, samt till underhåll och tillsyn af de nuvarande vattenhöjdmättningsstationerna m. m. 2,500 kronor eller tillhopa 15,000 kronor.

Då inrättandet af en ny vattenhöjdmättningsstation synes vara af behof påkalladt samt hvad i öfrigt blifvit af Eders Kongl. Maj:t i detta ärende föreslaget icke gifvit anledning till någon Riksdagens erinran, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen befallits.

93:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen, i likhet med hvad för hvartera af åren 1895 och 1896 egt rum, jemväl för år 1897 på extra stat anvisat ett anslag af 4,000 kronor, att mot redovisningsskyldighet ställas till svenska nykterhets-sällskapets förfogande för *utgifning och spridning af nykterhetsskrifter*.

94:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat jemväl för år 1897 beviljat ett anslag af 2,000 kronor att utgå till understöd åt *räddningshemmet för drinkare vid Sans souci* invid Upsala på vilkor, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga.

95:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för utrustande och företagande af en vetenskaplig expedition för anställande

af *iakttagelser vid en solförmörkelse* bevilja ett extra anslag för år 1897 af 9,800 kronor.

Då, enligt hvad till statsrådsprotokollet anförts, ifrågavarande observationer böra kunna blifva af framstående vetenskaplig betydelse, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

96:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* för anställande af *historiska forskningar rörande Sverige i vatikanska arkivet i Rom* på extra stat för år 1897 anvisa ett belopp af 3,000 kronor, *dels ock* medgifva viss i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för den 13 januari 1896 närmare angifven rätt för amanuensen vid kongl. biblioteket, filosofie doktorn Karl Henrik Karlsson i fråga om erhållande af ålderstillägg.

Med hänsyn till den betydelse för Sveriges historia, som torde böra tillmätas ifrågavarande forskningsarbeten, har Riksdagen, som får erinra, att riksarkivarien uti sin skrifvelse i detta ärende hemställt, att anslag för ändamålet måtte anvisas för en tid af tre år, funnit sig böra bifalla Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, dock under vilkor, att, på sätt likaledes af riksarkivarien blifvit förutsatt, den person, åt hvilken utförandet af berörda forskningar uppdrages, skall vara skyldig att arbeta i vatikanska arkivet hela den tid af året, hvarunder det hålles öppet, och använda den återstående tiden till arbeten, som stå i sammanhang med detta hans hufvuduppdrag; att han efter hvarje arbetsårs slut afgifver redogörelse för det gångna årets arbeten och plan för det följande årets; samt att de afskrifter och anteckningar, som blifva frukten af hans arbeten, öfverlemnas till riksarkivet. Riksdagen har alltså

dels såsom understöd för anställande af historiska forskningar rörande Sverige uti vatikanska arkivet i Rom på extra stat för år 1897 anvisat ett anslag af 3,000 kronor att utgå under vilkor, att den person, åt hvilken utförandet af berörda forskningar uppdrages, skall vara skyldig ej mindre att arbeta i vatikanska arkivet hela den tid af året, hvarunder det hålles öppet, och använda den återstående tiden till arbeten, som stå i sammanhang med detta hans hufvuduppdrag, än äfven att efter hvarje arbetsårs slut afgifva redogörelse för det gångna årets arbeten och plan för det följande årets äfvensom till riksarkivet öfverlemnna de afskrifter och anteckningar, som blifva frukten af hans arbeten;

dels ock medgifvit, att amanuensen vid kongl. biblioteket, filosofie doktorn Karl Henrik Karlsson må för erhållande af ålderstillägg å honom

såsom amanuens vid kongl. biblioteket tillkommande lön räkna sig till godo den tid, han för anställande af sådana forskningar, som i mom. a) omförmälas, redan haft och vidare kan komma att hafva tienstledighet från sin amanuensbefattning.

97:o) Af statsrådsprotokollet inhemtas, att statskontoret i särskilda skrivelser till Eders Kongl. Maj:t den 18 november 1895 till godtgörelse anmält förskott till sammanlagdt belopp af 3,894 kronor 33 öre, hvilket statskontoret på grund af kongl. bref utbetalat dels såsom ersättning till åtskilliga tjenstemän och vaktbetjente för särskildt biträde, som af dem, jemlikt kongl. brefvet den 6 juli 1894, lemnats medicinalstyrelsen i ärenden och *åtgärder rörande kolerafarsoten* under sistnämnda år, dels ock såsom arfvode åt ledamoten i den af Eders Kongl. Maj:t den 19 april 1895 tillsatta kommission för ärenden rörande kolerafarsoten, t. f. förste provinsialläkaren A. J. Larsson.

Likaledes hade statskontoret i skrifvelse den 18 november 1895 till ersättning anmält ett belopp af 9,887 kronor 70 öre, hvilket statskontoret på grund af särskilda kongl. bref utbetalat till bestridande af kostnader för den särskilda *undervisningskurs*, som jemlikt Eders Kongl. Maj:ts den 26 april 1895 fattade beslut samma år anordnats vid karolinska mediko-kirurgiska institutet för lämpliga personers utbildande till att kunna säkert anställa bakteriologisk koleradiagnos.

Vidare hade statskontoret i skrifvelse den 10 december 1895 till ersättning anmält, bland annat, ett belopp af sammanlagdt 1,163 kronor, som på grund af kongl. bref den 6 april 1894 och den 2 februari 1895 utbetalats till e. o. biblioteksamanuensen G. Eneström för verkställande af *utredning m. m. i anledning af förslag om barnmorskors pensionering*.

Derjemte hade statskontoret i nyssnämnda skrifvelse den 10 december 1895 till ersättning anmält ett belopp af 299 kronor 50 öre, som på grund af kongl. bref utbetalts för tryckning af det betänkande och förslag, som afgifvits af den utaf Eders Kongl. Maj:t tillsatta komité för *utredning i fråga om statsbidrag till aflönande af vikarier vid sjukdomsfall för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola*.

Härförutom hade statskontoret i sistberörda skrifvelse till ersättning anmält ett belopp af 40 kronor, som jemlikt Eders Kongl. Maj:ts beslut utbetalts såsom arfvode till en vid *behandlingen af frågor rörande blindas undervisning* särskildt tillkallad ledamot af den komité, som erhållit uppdrag att verkställa utredning, i hvad mån och under hvilka

vilkor ökad statsunderstöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn kunde böra anvisas m. m.

I samma skrifvelse hade statskontoret jemväl till ersättning anmält medel, som på grund af Eders Kongl. Maj:ts föreskrift utbetalts för den komité, som blifvit af Eders Kongl. Maj:t tillsatt för utarbetande af *förslag till folkskolestadga för rikets större städer*, nemligen såsom resekostnadsersättningar och traktamenten samt arvoden till komiténs ordförande och ledamöter 3,554 kronor 55 öre och till bestridande af kostnader för lokal, betjening m. m. 1,000 kronor, eller tillsammans 4,554 kronor 55 öre.

Till sist hade statskontoret uti skrifvelse den 10 december 1895 till ersättning anmält 212 kronor 20 öre, som på grund af kongl. brefvet den 20 november 1863 utbetalts till Göteborgs och Bohus läns ränteri för derifrån förskjuten resekostnads- och traktamentsersättning till vederbörande ordförande och ledamöter i den för uppgörande af *förslag till lönereglering för presterskapet i Lundby pastorat* tillsatta nämnd.

Med anmälan härom hade statskontoret hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes förordna om ersättning till embetsverket för de sålunda förskjutna medel.

För återgåldande af berörda förskott, uppgående till sammanlagdt 20,051 kronor 28 öre, har Eders Kongl. Maj:t af Riksdagen äskat ett extra anslag för år 1897, hvilket, till undvikande af öretal i riksstaten, upptagits till 20,052 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

98:o) Uti en den 13 sistlidne mars till Riksdagen aflåten proposition (n:o 51) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1897 anvisa ett belopp af 6,500 kronor, att i mån af behof användas till iståndsättande af kapellbyggnad i Muonionalusta och uppförande af stängsel kring kyrkogården derstädes äfvensom till anskaffande af för kyrkan erforderliga inventarier.

Med afseende å den af domänstyrelsen i detta ärende meddelade upplysning, att vid afvittringen i Pajala socken och Muonionalusta kapellag stora skogar tilldelats såväl de särskilda hemmanen som kommunerna, har Riksdagen visserligen hyst tvekan, huruvida statens mellankomst vore behöflig för bestridande af de utgifter beträffande Muonionalusta kapell, för hvilka anslag nu blifvit af Eders Kongl. Maj:t äskadt. Men då icke närmare blifvit utredt, hvad af dessa skogstillgångar belöper sig å kapellaget och dertill hörande hemman, samt det synes

angeläget att kapellet, i hvilket enligt Riksdagens mening gudstjenst bör hållas på svenska språket i samma mån som detta kan af befolkningen uppfattas, med det snaraste varder, på sätt Eders Kongl. Maj:ts föreslaget, iståndsatt och försedt med nödiga inventarier samt stängsel kring kyrkogården, har Riksdagen, som anser, att för framtiden kapellens underhåll bör bekostas af Muonionalusta kapellag, funnit sig böra bevilja anslag för nu ifrågavarande ändamål. Vid granskning af det till stöd för framställningen åberopade kostnadsförslaget har Riksdagen emellertid funnit, att dels genom felräkning, dels genom uppskattning af åtskilliga arbeten och materialier till alltför högt belopp förslaget kommit att sluta å en summa, som måste anses öfverstiga de verkliga kostnaderna; och håller Riksdagen med anledning häraf före, att anslaget kan begränsas till 6,000 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt bifallits, att Riksdagen på extra stat för år 1897 anvisat ett belopp af 6,000 kronor, att i mån af behof användas till iståndsättande af kapellbyggnad i Muonionalusta och uppförande af stängsel kring kyrkogården derstädes äfvensom till anskaffande af för kyrkan erforderliga inventarier.

Stockholm den 15 maj 1896.

Med undersåtlig vörtnad.

Ordinarie anslagen under

Ecklesiastik-

Departementschefen	
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli	
Riksarkivet	
Kongl. biblioteket.....	
Nationalmuseum (deraf fyra särskilda <i>reservationsanslag</i> å tillhopa 14,300 kronor)	
Kleresistaten	
Domkapitlens expeditioner. Nuvarande anvisning i kontant.....	
<i>Tillkommer:</i> till förstärkande af domkapitlens expeditionskassar	
,, extra biträden vid domkapitlens expeditioner	
Lappmarks ecklesiastikverk, <i>förslagsanslag</i>	
Universitetet (deraf 162,700 kronor <i>förslagsanslag</i>). Nuvarande anvisning i kontant	
<i>Tillkommer:</i> för anskaffande och underhåll af instrument m. m. vid den obstetriska kliniken till förstärkande af lärarekrafterna i kirurgi vid universitetet i Upsala	
till arfvode åt en amanuens vid den bakteriologiska afdelningen af patologiska till ett nytt fast docentstipendium vid juridiska fakulteten vid universitetet i	
Karolinska mediko-kirurgiska institutet. Nuvarande belopp.....	
<i>Tillkommer:</i> för anställande af en andre amanuens vid patologisk-anatomiska institutionen höjning af anslaget till den patologisk-anatomiska institutionen	
till materiel för den farmakologiska institutionen	
Allmänna läroverken, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> med	
Understöd åt extra ordinarie lärare vid allmänna läroverken under förfall på grund af sjukdom, Högre skolor för qvinlig ungdom. Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> med.....	
Högre lärarinneseminarier	
Pedagogier och folkskolor	
Folkundervisningen:	
Seminarier för folkskolelärares bildande. Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> för anordnande af undervisningskurser med	

Litt. A.

riksstatens Åttonde hufvudtitel.

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter och kyrkotjonde.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
departementet.								
.....	17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
.....	81,800	—	—	—	—	—	81,800	—
.....	39,300	—	—	—	—	—	39,300	—
.....	73,200	—	—	—	—	—	73,200	—
.....	46,350	—	—	—	—	—	46,350	—
.....	20,660	—	16,000	—	337,087	—	373,747	—
.....	19,159: —							
.....	5,500: —							
.....	3,000: —	8,500: —			5,841	—	33,500	—
.....		55,000			—	—	55,000	—
.....	722,231: —							
i Upsala	300: —							
.....	2,000: —							
institutionen i Lund	500: —							
Lund	1,500: —	726,531	35,820	—	—	—	762,351	—
.....	169,900: —							
.....	500: —							
.....	1,200: —							
.....	500: —	172,100	—	—	—	—	172,100	—
.....	2,910,304: —							
.....	76: —	2,910,380	—	—	—	—	2,910,380	—
förslagsanslag		5,000	—	—	—	—	5,000	—
.....	100,000: —							
.....	100,000: —	200,000	—	—	—	—	200,000	—
.....		43,500	—	—	—	—	43,500	—
.....		24,406	1,010	—	760	—	26,176	—
.....	316,025: —							
.....	1,500: —	317,525: —						
Transport	317,525: —	4,442,886	52,830	—	343,688	—	4,839,404	—

Stipendier för seminarieelever	
Arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer	
Undervisningsmateriel m. m. för folkskolor	
Understöd åt högre folkskolor	
	eller ett
Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, Lönetyllskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	
<i>Ökas</i> med	
Understöd åt folkhögskolor, <i>förslagsanslag</i>	
Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningskolan, <i>förslagsanslag</i>	
Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, <i>förslagsanslag</i>	
För anordnande af qvinlig slöjd i folkskola; mindre folkskola eller särskild slöjdskola, <i>för-</i> Bidrag till aflönande i vissa fall af vikarie för ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola,	
De tekniska läroverken. Nuvarande belopp.....	
<i>Tillkommer:</i> till uppehållande af undervisning i elektroteknik vid Chalmers tekniska läro- höjning af anslaget till läroanstaltens bibliotek, samlingar och laboratorium till bestridande af kostnaden för vaktmästarebiträde under läroterminerna vid höjning af anslaget till inventariers inköp och underhåll vid samma skola..... för renhållning, uppvärmning, belysning m. m. af skolans nya lokaler..... till arvode åt en öfverlärare i frihandsteckning	
till arvode åt en öfverlärare i geometrisk konstruktionslära	
och till arvode åt en öfverlärare i välskrifning, allt vid samma skola	
till höjning af aflöningen för lektorn i byggnadskonst m. m. vid tekniska skolan	
Gymnastiska centralinstitutet	
Medicinalstyrelsen med dithörande stater (deraf 1,500 kronor <i>reservationsanslag</i>)	
Hyresersättning åt provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i> , högst	
Bidrag till extra provinsialläkares aflönande, <i>förslagsanslag</i>	
Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen	
Ortopediska institutet	
Veterinärundervisningen	
Vaccinationens befrämjande.....	
Till bestridande af kostnader för allmän helso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	
Svenska läkaresällskapet	
Svenska akademien	
Vetenskapsakademien	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.		
			Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.				
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	
Transport	317,525: —		4,442,886 —		52,830 —		343,688 —		4,839,404 —
.....	75,000: —								
.....	95,000: —								
.....	20,000: —								
.....	20,000: —								
gemensamt reservationsanslag	527,525: —								
förslagsanslag	45,000: —								
.....	3,925,000: —								
.....	250,000: —								
.....	4,175,000: —								
.....	55,000: —								
.....	50,000: —								
.....	110,000: —								
slagsanslag (nytt).....	90,000: —								
förslagsanslag	40,000: —		5,092,525 —		— — —		— — —		5,092,525 —
.....	394,975: —								
anstalt	2,000: —								
.....	1,200: —								
tekniska skolan i Stockholm	750: —								
.....	500: —								
.....	1,000: —								
.....	300: —								
.....	150: —								
.....	300: —								
i Borås	500: —		401,675 —		— — —		— — —		401,675 —
.....			37,150 —		— — —		— — —		37,150 —
.....			496,250 —		— — —		— — —		496,250 —
.....			103,500 —		— — —		— — —		103,500 —
.....			12,000 —		— — —		— — —		12,000 —
.....			32,750 —		700 —		— — —		33,450 —
.....			8,250 —		— — —		— — —		8,250 —
.....			58,500 —		— — —		— — —		58,500 —
.....			7,700 —		— — —		— — —		7,700 —
.....			145,000 —		— — —		— — —		145,000 —
.....			3,000 —		— — —		— — —		3,000 —
.....			8,250 —		— — —		— — —		8,250 —
.....			14,460 —		— — —		— — —		14,460 —
Transport			10,863,896 —		53,530 —		343,688 —		11,261,114 —

Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien (deraf 450 kronor <i>reservationsanslag</i>)	
Ländtbruksakademien	
Akademien för de fria konsterna (deraf tvenne <i>reservationsanslag</i> å tillhopa 20,400 kronor). <i>Tillkommer</i> å det ena <i>reservationsanslaget</i> till bidrag för aflönande af en eldare	
hvarigenom <i>reservationsanslagen</i> ökas till 21,000 kronor.	
Musikaliska akademien (deraf 6,000 kronor <i>reservationsanslag</i>)	
Naturhistoriska riksmuseum. Nuvarande belopp	
Ökas å <i>anslaget</i> till materiel, till inköp af sällsynta föremål m. m. vid dess entomologiska	
Meteorologiska centralanstalten (deraf 16,000 kronor <i>reservationsanslag</i>)	
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:	
Till befrämjande af döfstummeundervisningen, <i>förslagsanslag</i>	
Institutet för blinda	
Förskolan för blinda i Vexjö (nytt)	
Fattigvården i Stockholm och landsorten	
Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	
Lasarets underhåll. Nuvarande anvisning i kontant	
<i>Minskas</i> med	
Hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	
Stora barnhuset i Stockholm	
Frimurarebarnhuset	
Barnhusen i landsorten	
Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn, <i>förslagsanslag</i>	
Kyrkors underhåll	
Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande, <i>reservationsanslag</i>	
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	
Skrifmaterialer och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	
<i>Minskas</i> för jemnande af hufvudtitelns slutsumma med	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter och kyrkotionde.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	10,863,896	—	53,530	—	343,688	—	11,261,114	—
.....	29,450	—	—	—	—	—	29,450	—
.....	4,000	—	—	—	—	—	4,000	—
Nuvarande belopp	61,300: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	600: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	61,900	—	—	—	—	—	61,900	—
.....	51,200	—	—	—	—	—	51,200	—
.....	75,650: —	—	—	—	—	—	—	—
afdelning med	800: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	76,450	—	—	—	—	—	76,450	—
.....	25,050	—	—	—	—	—	25,050	—
.....	200,000: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	50,150: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	9,500: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	259,650	—	—	—	—	—	259,650	—
.....	9,564	—	—	—	—	—	9,564	—
.....	75,000	—	—	—	—	—	75,000	—
.....	95,061: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	225: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	94,836	—	4,360	—	—	—	99,196	—
.....	900,000	—	—	—	—	—	900,000	—
.....	78,000	—	—	—	—	—	78,000	—
.....	2,750	—	—	—	—	—	2,750	—
.....	28,380	—	—	—	—	—	28,380	—
.....	25,000	—	—	—	—	—	25,000	—
.....	7,528	—	193,300	—	169,400	—	370,228	—
.....	24,000	—	—	—	—	—	24,000	—
.....	80,000	—	—	—	—	—	80,000	—
.....	1,500	—	—	—	—	—	1,500	—
.....	23,027: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	19: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	23,008	—	—	—	—	—	23,008	—
.....	15,000	—	—	—	—	—	15,000	—
Summa	12,736,162	—	251,190	—	513,088	—	13,500,440	—

Bil. Litt. B.

**Extra ordinarie anslagen under riksstatens Å t t o n d e
hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Ecklesiastikdepartementet.		
<i>Riksarkivet:</i>		
Till arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän	1,700: —	
” fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia	3,000: —	
” fortsatt utgifvande af “Svenska riksdagsakter“ m. m.	1,500: —	
		6,200 —
<i>Nationalmuseum:</i>		
För vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar		4,000 —
<i>Lifrustkammaren:</i>		
För tillsyn, underhåll och vård af samlingarna m. m.		5,800 —
<i>Domkapitlens expeditioner:</i>		
För tillfällig löneförbättring åt tjänstemännen vid dessa expeditioner	3,716: —	
Till betäckande af brister i domkapitlens expeditionskassor	5,000: —	
		8,716 —
<i>Universitetet:</i>		
Till lektorer i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Upsala	6,000: —	
För uppehållande af undervisningen och examinationen i geografi vid universitetet i Upsala	1,000: —	
Till arfvoden åt extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Upsala	2,500: —	
Transport	9,500: —	24,716 —

		Kronor.	ö.
	Transport	9,500: —	24,716 —
Till	anskaffande af instrument och undervisningsmateriel för den obstetriska kliniken i Upsala	500: —	
”	afflöning åt en extra ordinarie professor inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund	4,000: —	
”	lektorer i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Lund	6,000: —	
”	särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Söderberg	2,000: —	
”	personligt lönetillägg åt akademikamreraren i Lund Oscar Gerhard Regnell	750: —	
”	arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund	1,500: —	
”	arfvode åt en assistent vid växtfysiologiska laboratoriet vid botaniska institutionen i Lund	1,500: —	
”	arfvode åt en instrumentmakare vid fysiologiska institutionen i Lund	500: —	
För	uppförande af en ny byggnad åt anatomiska institutionen i Lund	49,000: —	75,250 —
<i>Karolinska mediko-kirurgiska institutet:</i>			
Till	arfvode åt en amanuens vid institutets gynekologiska klinik	900: —	
”	arfvode åt en amanuens vid institutets kemiska laboratorium	900: —	
”	en pediatrik klinik vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn	1,800: —	
”	en poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm	2,800: —	
”	bekostande af teckningar i vetenskapliga ändamål vid institutet	1,500: —	
För	anskaffande och underhåll af materiel för oftalmiatrika kliniken vid institutet	500: —	
”	anskaffande af instrument för den farmakologiska institutionen vid institutet	500: —	
”	om- och tillbyggnad af institutets biblioteks- och boställshus	20,000: —	28,900 —
<i>Allmänna läroverken och pedagogierna:</i>			
Till	tillfällig löneförbättring åt lärarne vid allmänna läroverken och pedagogierna	345,725: —	
”	arfvoden åt extra lärare samt till arfvodesförhöjning åt extra ordinarie ämneslärare vid de allmänna läroverken	100,000: —	
	Transport	445,725: —	128,866 —

		Kronor.	ö.
	Transport	445,725: —	128,866 —
Till bestridande af förhöjd aflöning åt ordinarie teckningslärare vid rikets allmänna läroverk under tjänstledighet på grund af sjukdom, <i>förslagsanslag</i>		3,000: —	
För om- och tillbyggnad af nya elementarskolans hus		55,000: —	503,725 —
<i>Högre lärarinnesseminariet:</i>			
Till tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid seminariet		4,000: —	
” fortsatt uppehållande af den valfria fjerde årskursen vid seminariet.....		3,000: —	
” beredande af fortsatt undervisning i huslig ekonomi vid seminariet och normalskolan		5,000: —	12,000 —
<i>Folkundervisningen:</i>			
Till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärarseminarierna samt till arfvoden åt teckningslärare för extra tjänstgöring och extra arfvoden åt musiklärare vid dessa seminarier		31,800: —	
” understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel		15,000: —	
För utförande af förändrad inredning och tillbyggnad af hufvudbyggnaden vid folkskolelärarinneseminariet i Falun		4,000: —	
” uppförande af skolhus i hvardera af rotarna Soutojärvi, Granhult och Yrtivara i Gellivare församling		17,800: —	68,600 —
<i>De tekniska läroverken:</i>			
Till ny byggnad för tekniska högskolans kemiska och mineralogiska afdelningar samt densammas inredning och utrustning		106,230: —	
” arfvode åt en extra lärare i praktisk elektroteknik vid tekniska högskolan.....		2,000: —	
” elektrotekniska apparater och laborationer vid högskolan		1,200: —	
” förstärkning af undervisningen vid högskolan		17,000: —	
” hyresersättning åt professorn i kemisk teknologi vid högskolan		600: —	
” anskaffande af den första för undervisningen i elektroteknik vid Chalmers tekniska läroanstalt erforderliga uppsättning af instrumenter och maskiner		5,000: —	
	Transport	132,030: —	713,191 —

		Kronor.	ö.
	Transport	132,030: —	
Till inredning af vissa tekniska skolans i Stockholm lokaler		12,632: —	713,191 —
” anskaffande af inventarier och dylik utrustning för samma lokaler		8,600: —	
” förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska skolan i Eskilstuna		750: —	
” understöd åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion		45,000: —	199,012 —
<i>Gymnastiska centralinstitutet:</i>			
För bestridande af ökade utgifter till extra lärare samt till ved, ljus, materiel, samlingar m. m.			3,500 —
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater:</i>			
Till arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper		1,200: —	
” uppehållande i Stockholm af en poliklinik för tand-sjukdomar		4,000: —	5,200 —
<i>Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:</i>			
Till arvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening		4,000: —	
” undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.		3,200: —	
” utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m.		2,000: —	
För utförande af vissa ändrings- och inredningsarbeten i nationalmuseibygnaden		5,800: —	15,000 —
<i>Akademien för de fria konsterna:</i>			
Till aflönande af en eldare från början af oktober år 1895 till utgången af år 1896			750 —
<i>Naturhistoriska riksmuseum:</i>			
Till inköp och insamling af naturalier vid museets afdelning för arkegoniater och fossila växter, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen för- enade utgifter		2,000: —	
” vård, underhåll och förkofran af museets etnografiska samling		2,800: —	
” fyllande af återstående brist å museets expensmedels- anslag		705: —	5,505 —
	Transport		942,158 —

	Kronor.	ö.
Transport	942,158	—
<i>Meteorologiska centralanstalten.</i>		
För upprätthållande af fullständigt ordnad väderlekstjenst vid anstalten	7,950	—
<i>Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:</i>		
Till uppehållande af undervisningen vid tre läroanstalter för öfveråriga döfstumma	49,200: —	
” handverksskolan i Kristinehamn för blinda	10,000: —	
” tryckning af blindskrifter	2,500: —	
” understöd åt blindlärarelever samt reseunderstöd åt blindlärare	1,200: —	
” hyra för lokal för förskolan för blinda i Vexjö	4,000: —	
” uppförande af en byggnad för en förskola för blinda vid Tomtebodas m. m.	50,750: —	
		117,650 —
<i>Hospitalsvården:</i>		
Till anordnande vid Upsala af en asyl för sinnessjuka	450,000: —	
” inköp af $\frac{1}{4}$ mantal Ålskärrens n:o 1 att läggas till det åt Kristinehamns hospital upplåtta område, <i>högst</i>	15,000: —	
” understöd åt Jerfsö sjukhus för spetelske	14,000: —	
		479,000 —
<i>Diverse anslag:</i>		
Till svenska fornskriftsällskapet	2,000: —	
” beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl. i utländska hamnar	10,000: —	
” anställande af två kontraktsadjunkter inom Vesterbottens fjerde kontrakt	4,000: —	
” resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter	500: —	
” två stipendier för utbildande vid universitetet af prester, förtrogna med finska språket	1,500: —	
” uppförande af ny kapellbyggnad i Tärna församling	18,500: —	
” nordiska museet	25,000: —	
” understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften “Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folkliif“	3,150: —	
” understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften “Nordiskt medicinskt arkiv“	3,000: —	
” understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften “Acta mathematica“	3,000: —	
” understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningkurser för arbetsklassen	30,000: —	
Transport	100,650: —	1,546,758 —

	Kronor	ö.
Transport	100,650: —	1,546,758 —
Till understöd åt de vid Upsala enskilda läroverk och Ateneum för flickor i Stockholm samt af Göteborgs allmänna folkskolestyrelse anordnade undervisningskurser för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi	5,000: —	
” fortsättande af precisionsnivelleringsarbetena i norra Sverige, till anordnande af en ny med sjelfregistrerande apparat försedd vattenhöjdmättningsstation vid Bottniska viken samt till underhåll och tillsyn af de nuvarande vattenhöjdmättningsstationerna m. m.	15,000: —	
För utgifning och spridning af nykterhetsskrifter	4,000: —	
Till understöd åt räddningshemmet för drinkare vid Sans Souci invid Upsala	2,000: —	
För utrustande och företagande af en vetenskaplig expedition för anställande af iakttagelser vid en solförmörkelse...	9,800: —	
” anställande af historiska forskningar rörande Sverige i Vatikanska arkivet i Rom	3,000: —	
Till ersättning för belopp, som af statskontoret förskottsvis utbetalts	20,052: —	
” iståndsättande af kapellbyggnad i Muonionalusta m. m.	6,000: —	165,502 —
Summa	1,712,260	—